БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 72 (16.762). | 29 март 1977 йил, сешанба | Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг КПСС XXV съезди қарорлари асосида ишлаб чиқаришни ва қурилишларга комплект асбоб-ускуналар етказиб беришни ташкил этиш соҳасидаги иш тажрибаси тўғрисида» қарор қабул қилди.

Қарорда шу нарса қайд этиладики, химия ва нефть машинасозлиги министрлиги КПСС Марказий Комитетининг химия, нефтни қайта ишлаш, газ, микробиология ва целлюлоза-қоғоз саноатини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорини бажара бориб, мазкур тармоқларнинг корхоналарига ва қурилишларига замонавий серунум технология линиялари, қурилмалар ва агрегатларни комплект равишда етказиб бериш соҳасида катта иш қилмоқда. Бу эса асбоб-ускуналарни монтаж қилишни ва ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишни анча тезлаштириш имконини бермоқда.

Асбоб-ускуналар етказиб берувчи асосий ташкилот бўлган Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги заказчилар билан, Қурилиш ва Машинасозлик министрликлари билан мустаҳкам ҳамкорлик қилиб, машинасозликда биринчи бўлиб асосий технология жараёнлари учун асосан заводларда тайёрланиб, монтаж қилинган, тўла-тўкис комплектланган асбоб-ускуналарни, шу жумладан бошқа министрликлар ишлаб чиқараётган аппаратлар, механизмлар ва приборларни қурилишларга етказиб бера бошлади ҳамда шу асбоб-ускуналар комплексларининг техникавий даражаси, сифати ва пишиқ-пухталиги учун масъулиятни ўз зиммасига олди.

Комплект техника олаётган объектлардаги қурилиш ишлари уюшқоқлик билан тезроқ олиб борилмоқда, монтаж ишлари муддати қисқармоқда, ишлаб чиқариш қувватлари норматив муддатлардан эртароқ ишга туширилмоқда. 1971—1975 йилларда асбоб-ускуналарни комплект равишда етказиб бериш туфайли, ишлаб чиқаришни барвақт ишга туширишни ва ишлаб чиқарилган қўшимча маҳсулотни ҳисобга олганда, ўртача йиллик иқтисодий наф бир неча юз миллион сўмга етди.

Тўққизинчи беш йиллик мобайнида министрлик кўп миқдорда комплект технология линиялари, агрегатлар ва қурилмалар етказиб берди. Минерал ўғит саноатида ва оқсил-витамин концентратлари ишлаб чиқаришда нефть ва табиий газни қайта ишлашда янги қувватларнинг анчагина қисми ана шу асбоб-ускуналар негизида ишга туширилди. Ўнинчи беш йилликда комплект химия ва нефть асбоб-ускуналари етказиб бериш ҳажмини деярли 1,8 баравар кўпайтириш белгиланган.

Химия ва нефть машинасозлиги минситрлигининг асбоб-ускуналарни комплект равишда етказиб беришга ўтиши тармоқдаги бирлашмалар, корхоналар ва илмий тадқиқот институтларининг ишлаб чиқариш планлари ва топшириқларини ўз вақтида, сифатли бажариш учун бўлган масъулиятини оширди, ишлаб чиқариш резервларидан ва тармоқ фанининг имкониятларидан яхшироқ фойдаланишга йўл очди. Ноёб металл ишлаш асбоб-ускуналари иш билан тўла-тўкис таъминлана бошлади, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш кучайтирилди. Машиналар, қурилмалар ва технология линиялари конструкциялари лойиҳаларининг илмий даражаси кўтарилди, шу соҳадаги бир қанча ишлар СССР Давлат мукофотларига сазовор бўлди.

Комплект асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни ривожлантиришда Химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг заводлари, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларига Москва шаҳар ва область, Ленинград, Свердловск, Суми, Пенза, Удмуртия, Горький, Волгоград ва бошқа область, кўпгина шаҳар ва район партия комитетлари актив мадад ва ёрдам бермоқдалар.

Оғир ва энергетика машинасозлигида ҳам технология асбоб-ускуналарининг айрим йирик комплекслари етказиб берилмоқда. Шу билан бирга Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги ва бошқа министрликларнинг халқ хўжалиги энг муҳим тармоқларининг қурилишлари ва корхоналарини техника билан комплектлаш илғор методини қўлланиш соҳасидаги тажрибаси ҳали лозим даражада оммалаштирилгани йўқ.

КПСС Марказий Комитети Химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг комплект асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш ва уларни қурилишларга етказиб беришни ташкил этиш соҳасидаги ижобий тажрибасини маъқуллади ҳамда шу тажрибадан кенг миқёсда фойдаланиш қурилиш муддатларини қисқартириш ва сифатини яхшилаш, капитал маблағ самарадорлигини ошириш тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXV съездида ўртага қўйган вазифани ҳал этишга ёрдам беради, деб таъкидлади. Машинасозлик министрликлари қурилаётган ва реконструкция қилинаётган саноат корхоналарига, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши объектларига ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари объектларига серунум технология асбоб-ускуналарини комплект равишда етказиб бериши қурилишдаги ишларни ташкил этишни такомиллаштириш ва меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим омилларидан биридир.

Қарорда Химия ва нефть машинасозлиги министрлигига шу тармоқ корхоналари ҳамда бирлашмалари, илмий-тадқиқот ва конструкторлик ташкилотлари коллективларига ўнинчи беш йилликда асбоб-ускуналарни комплект равишда етказиб бериш ҳажмини янада кўпайтиришни таъминлаш, янги илғор машиналар, аппаратлар яратишга ва уларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга, технология линиялари, агрегатлар ҳамда қурилмаларнинг техникавий даражасини, сифати ва пишиқ-пухталигини оширишга бутун диққат-эътиборни қаратиш топширилди.

КПСС Марказий Комитети Машинасозлик министрликларига ва аввало Оғир машинасозлик министрлиги, Энергетика машинасозлиги министрлиги, Қурилиш ҳамда Йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги, Чорвачилик ва омихта ем ишлаб чиқариш учун машинасозлик министрлиги ҳамда Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ҳамда Рўзғор асбоблари министрлигига, Химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг тажрибаси асосида, асбоб-ускуналар заказчилари, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, Қурилиш ва машинасозлик министрликлари иштирокида асосан заводларда тайёрланиб, монтаж қилинган замонавий комплект технология асбоб-ускуналарини етказиб беришни ташкил этиш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга оширишни тавсия қилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари, министрликлар, бирлашмалар, корхоналар, қурилишлар ҳамда институтларнинг партия комитетлари ва партия ташкилотлари бюролари комплект асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш ва етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши устидан амалий назорат ўрнатсинлар, химия ва нефть машинасозлиги тармоғининг шу соҳадаги тажрибасини оммалаштирсинлар. Мазкур вазифаларни бажаришга кадрлар ижодий ва масъулиятли ёндашиш руҳида тарбиялансин. Шу билан бирга асбоб-ускуналарни комплект равишда етказиб беришни ташкил этишни такомиллаштириш капитал қурилиш самарадорлигини оширишга кўмаклашибгина қолмай, қурувчилар ва монтажчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилашга оид социал проблемани ҳал этиши ҳам ҳисобга олинсин.

МЕҲНАТДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ВА БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ БАРВАҚТ БАЖАРИШ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ТАШАББУСИНИ БОШЛАГАН МОСКВА ШАҲРИДАГИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ ВА НОВАТОРЛАРИ ЙИҒИЛИШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Сизларни, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш ва беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун социалистик мусобақа ташаббусини бошлаган Москва ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари йиғилишининг қатнашчиларини астойдил табриклайман.

Революцион айёмларни экономика, фан ва маданий турмуш соҳасида янги ютуқлар билан, жамиятимизнинг узлуксиз ривожланишига кўмаклашадиган, меҳнат зафарлари билан нишонлаш — шонли совет анъанасидир. Бу анъана москвалик ишчиларнинг дастлабки коммунистик шанбаликлари билан «Буюк почини» билан боғланган.

Москваликлар кўпгина янги ватанпарварлик ишларининг ташаббускорлари бўлиб, хўжалик вазифаларини ҳал этишга ижодий ёндашиш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун, КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда собитқадамлик ва ишчанлик намунасини кўрсатмоқдалар. Бу эса зўр мамнуният бахш этади. Техника ва технологияни такомиллаштириш, меҳнат чиқимларини қисқартириш ҳисобига беш йилликнинг икки йили ва бундан ҳам кўпроқ вақти топшириқларини Октябрь юбилейигача бажаришга, беш йиллик охиригача эса икки-уч шахсий беш йиллик планни бажаришга қарор берган пойтахтдаги илғор ишчиларнинг мажбуриятлари Ватаннинг иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш тўғрисидаги амалий ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Бу ташаббус бутун ишнинг самарадорлиги ва сифати учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилган муҳим ҳиссадир. Шу мусобақа туфайли юзага келган ўртоқларча мададкорлик ва умумий меҳнат учун ўзаро масъулият туйғуси экономикада ва тарбияда ажойиб самаралар бермоқда!

КПСС Марказий Комитети комил ишонч билдириб айтадики, Москва меҳнаткашлари ўз социалистик мажбуриятлари ва муқобил планларини муваффақиятли равишда амалга оширадилар. Октябрь юбилейини меҳнат туҳфалари билан нишонлаш, беш йиллик топшириқлари барвақт бажарилишини таъминлаш йўлидаги ватанпарварлик ташаббусига эса миллион-миллион совет кишилари қўшиладилар.

Азиз ўртоқлар, сизларга, пойтахтнинг барча меҳнаткашларига Октябрь олди мусобақасида янги муваффақиятлар, социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги меҳнатда катта зафарлар тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА А. А. ГРОМИКО АҚШ ДАВЛАТ СЕКРЕТАРИ С. ВЭНС БИЛАН СУҲБАТЛАШДИЛАР

28 март куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШ давлат секретари С. Вэнс билан суҳбатлашдилар.

Совет — Америка муносабатларининг принципиал масалалари юзасидан фикрлашиб олинди. Совет томони Совет — Америка муносабатларида бундан аввалги йилларда эришилган тараққиёт асосида муттасил олға бориб, икки томонлама муносабатлардаги ва халқаро проблемаларни бартараф этиш ишидаги мавжуд масалаларни ўзаро мақбул тарзда ҳал қилишга АҚШ қанчалик тайёр бўлса, СССР ҳам ўшанча даражада тайёр эканлигини таъкидлаб ўтди.

Айни маҳалда АҚШ сиёсатидаги тенглик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик ва ўзаро манфаат принципларига тўғри келмайдиган моментларга тегишли баҳо берилди. Шу принципларга риоя этилмаса, икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар конструктив ривожланиши мумкин эмас.

С. Вэнс АҚШ ҳукумати Совет Иттифоқи билан муносабатларни ижобий тарзда ривожлантириш ҳамда ҳар икки томонни қизиқтирувчи масалалар юзасидан аҳдлашиб олиш йўлларини қидиришни давом эттириш ниятида эканлигини билдирди.

Суҳбатда Совет томонидан — СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров ва СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Г. М. Корниенко; Америка томонидан — АҚШнинг СССРдаги элчиси М. Тун, қуролсизланиш ва қуролланиш устидан назорат агентлигининг директори П. Уорнке ва АҚШ давлат секретарининг ўринбосари Ф. Хабиб ҳозир бўлдилар.

А. Н. КОСИГИН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 26 март куни Финляндиядан Москвага қайтиб келди. Бу ерда у Финляндия Республикаси Президенти У. Кекконен таклифига биноан дўстона визит билан меҳмон бўлиб турди.

Аэродромда А. Н. Косигинни Ф. Д. Кулаков, Д. Ф. Устинов, К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулотни реализация қилиш юзасидан 1977 йил 1 квартал планини муддатидан аввал, 28 март куни бажардилар.

* * *

Тошкент шаҳар саноат корхоналари коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб энг муҳим буюмлар реализация қилиш ва ишлаб чиқариш биринчи квартал давлат планини муддатидан илгари 28 мартда бажарди. Эришилган ютуққа республика ўн тўрт ишлаб чиқариш илғорининг издошлари бўлган илғор ишчилар, шаҳардаги кўпгина саноат корхоналари коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш биринчи квартал планини барвақт, 28 мартда бажардилар. Зарур миқдордаги тола ва бошқа буюмлар ишлаб чиқарилди. Юбилей йили кўкламида экиш учун керакли уруғларнинг ҳаммаси тайёрланди. Шу ойнинг охиригача квартал планидан ташқари 35 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

* * *

Қорақалпоғистон АССРдаги саноат корхоналарининг коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, юбилей йилининг биринчи кварталида маҳсулотни реализация қилиш ва унинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари, 28 мартда бажардилар. Март ойининг охиригача квартал планидан ташқари 3 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Самарқанд областидаги корхоналарнинг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш квартал плани муддатидан илгари бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. 28 мартдан тортиб ойнинг охиригача пландан ташқари қарийб 10 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Андижон областининг саноати маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш биринчи квартал планини 27 март куни бажарди. Ой охиригача пландан ташқари 8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Март ойининг ишлаб чиқариш плани ҳам муддатидан аввал бажарилмоқда. Ойлик пландан ташқари қарийб 3 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилиш кутилади.

* * *

Қашқадарё областидаги корхоналарнинг меҳнаткашлари саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш биринчи квартал планини муддатидан олдин, 28 мартда бажардилар. Ой охиригача қўшимча равишда яна 3 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилиш мўлжалланади.

* * *

Жиззах областидаги саноат корхоналарининг коллективлари биринчи квартал плани ҳисобига маҳсулотни 26 мартгача реализация қилиб бўлдилар. Тежалган вақт ҳисобига қўшимча равишда бир ярим миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, реализация қилинади.

* * *

Сурхондарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш, буюмларнинг асосий турларини ишлаб чиқариш юзасидан биринчи квартал планини муддатидан илгари, 25 мартда бажардилар. Квартал планидан ташқари 5 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинади. (ЎзТАГ).

ЗАРБДОР МЕҲНАТГА МУКОФОТ

НУКУС, 28 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда партия, совет, касаба союз ва комсомол активининг меҳнаткашлар коллективлари вакиллари билан биргаликда йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш Қорақалпоғистон АССР пойтахтига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширишга бағишланди. Шаҳар беш йилликнинг биринчи йилидаги социалистик мусобақа якунларига кўра шу мукофотга сазовор бўлган эди.

Байроқни Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов топширди.

Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар Нукус меҳнаткашлари бундан буён ҳам КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга эришаверадилар. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб оладилар, деб ишонтирдилар.

РАСМИЙ ВИЗИТ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЛУСАКА, 28 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 27 март куни Замбия жанубидаги вилоятнинг асосий шаҳри Ливингстонда бўлди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар шарафига уюштирилган нонушта зиёфатда Миллий мустақиллик бирлашган партияси Марказий Комитетининг жанубий вилоят ишлари билан шуғулланувчи аъзоси С. Мбилиши ва Н. В. Подгорний нутқ сўзладилар.

Н. В. Подгорнийнинг Ливингстонга қилган сафарида Миллий мустақиллик бирлашган партияси Марказий Комитетининг Бош секретари А. Г. Зулу унга ҳамроҳ бўлди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар шу куни Лусакага қайтиб келдилар.

Н. В. Подгорний 27 март куни Лусакада Замбия озодлиги ва мустақиллиги учун курашиб ҳалок бўлган кишилар хотирасига ўрнатилган озодлик ҳайкалига гулчамбар қўйди.

Ўша куни кечқурун Н. В. Подгорний, К. Каунда ва А. Г. Зулу ҳамда Замбия бош министри Э. Муленда Замбия миллий театри артистларининг концертида ҳозир бўлдилар.

Концерт бошланиши олдидан Совет Иттифоқи ва Замбия Республикасининг давлат гимнлари ижро этилди.

КУН ТАРТИБИДА: ИДЕОЛОГИЯ КАДРЛАРИ БИЛАН ИШЛАШ МАСАЛАСИ

Кеча пойтахт область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда «Партия XXV съезди талаблари ва КПСС Марказий Комитетининг «Белоруссия партия ташкилотида идеология кадрларини танлаш ва тарбиялаш ишининг аҳволи ҳақида»ги қарори муносабати билан область партия ташкилотида идеология кадрлари билан ишлашни янада яхшилаш тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда обком секретари А. Хўжаев доклад қилди.

Пленум қатнашчилари область партия ташкилотида умуман идеология ишининг ва хусусан идеология кадрлари билан ишлашнинг аҳволини кенг муҳокама қилдилар ҳамда уни янада яхшилашга қаратилган конкрет тадбирлар белгиладилар.

Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. Мусахонов нутқ сўзлади.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ТАШАББУС ЖАСОРАТГА ЧОРЛАЙДИ

1977 ЙИЛДА ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ЕТИШТИРИШ ВА УНИ ДАВЛАТГА СОТИШНИ КЎПАЙТИРИШ ЮЗАСИДАН ТЕРМИЗ РАЙОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ ТЎҒРИСИДА

Термиз районининг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, бу йил ҳамма жойда пахтанинг ингичка толали навларини экишга тўла ўтиш ҳамда чигитни нуқул алмашлаб экиладиган далаларга экишга, гектар бошига ҳосилдорликни 35 центнергача етказиб, давлатга 55 минг тонна юқори сифатли пахта сотишга, ҳосилнинг ярмидан кўпроғини машиналарда териб олишга, меҳнат унумдорлигини 10 процент оширишга аҳд қилдилар. Бошқа тармоқлар бўйича ҳам мажбурият олинди — ғалла етиштиришни икки баравар кўпайтиришга, маккажўхори ҳосилдорлигини 80 центнерга қадар етказишга, гўшт етиштиришни 25 процент, сут етиштиришни 18 процент, тухум етиштиришни 15 процент кўпайтиришга эришишга, чорва моллар ва паррандалар сонини ўстиришга қарор қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети 1977 йилда ингичка толали пахта етиштириш ва уни давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан Термиз район пахтакорларининг социалистик мажбуриятини маъқуллади.

Область ва район партия комитетлари Термиз район пахтакорларининг социалистик мажбуриятини муҳокама қилишлари, колхозлар ва совхозларда бу қимматли ташаббусни қўллаб-қувватлашлари ҳамда кенг оммалаштиришлари керак.

Республика ва маҳаллий газеталарнинг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига ингичка толали пахта етиштиришни кўпайтириш учун қишлоқ меҳнат аҳлининг иш тажрибасини ва социалистик мусобақанинг қандай боришини мунтазам равишда ёритиб бориш топширилди.

1977 ЙИЛДА ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ЕТИШТИРИШ ЮЗАСИДАН ТЕРМИЗ РАЙОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Термиз райони колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилини муваффақиятли якунладилар.

Район пахтакорлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, мўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиб, давлатга 53 минг тоннадан зиёдроқ ингичка толали пахта сотдилар. Ҳар гектар ердан ўртача ҳисобда 33,4 центнердан пахта ҳосили олинди. Гектаридан 35 — 39 центнер пахта ҳосили кўтарган Калинин номли, «Қизил юлдуз», «Октябрь 40 йиллиги», Жданов номли колхозлар, «Таллимарон» совхози эришилган бу муваффақиятларга муносиб ҳисса қўшдилар.

Ингичка толали пахта етиштиришнинг атоқли миришкорлари — Жданов номли колхоздан Ниёз Гелдиева, Калинин номли колхоздан Тўғон Тошпўлатов, «Таллимарон» совхозидан Шоди Эгамбердиев, «Коммунизм» колхозидан Бозор Жўрақулов, «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бозор Раҳмонов бошлиқ бригадалар ва бошқалар гектаридан 45-50 центнер ҳосил кўтариб, энг юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Район механизаторлари техникадан юқори унумли фойдаланиб, биринчи марта 22 минг тонна «оқ олтин»ни териб бердилар. Ғалла, сабзавот, полиз маҳсулотлари ва пилла етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар анча ортиғи билан бажарилди.

Районда жамоат чорвачилигини ривожлантириш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Маҳсулдорлик ортди, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайди, унинг сифати яхшиланди.

Район 1976 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили иш натижалари бўйича ўзларининг меҳнатига юксак баҳо берилганлигидан, КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қароридан руҳланган район қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари юбилей йили бўлган 1977 йилни зўр ғайрат билан бошладилар, деҳқончилик ва чорвачиликни янада юксалтиришнинг янги-янги резервларини қидириб топмоқдалар. Давлатга ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ гўшт, сут, ва тухум сотилди. Кузги-қишки тадбирлар анча уюшқоқлик билан ўтказилди, далалар ҳамма жойда чигит экишга тахт қилиб қўйилди. Беда, ғалла, бошоқли дон экинлари, маккажўхори, картошка экиш тугалланай деб қолди. Ҳамма жойда чигит экишга, сабзавот ва полиз экинларини экишга киришилди.

Район пахтакорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро ва Наманган областларида КПСС XXV съезди қарорлари асосида пахтанинг ингичка толали навларини етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини астойдил маъқуллаб кутиб олдилар.

Катта амалий аҳамиятга эга бўлган бу ҳужжатда партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, республика колхозлари ва совхозлари томонидан пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасида қилинган иш умумлаштирилиб, йўл қўйилган камчиликлар кўрсатиб берилган, ана шу камчиликларни тугатиш йўллари кўрсатилиб, бу тармоқни янада ривожлантиришнинг аниқ программаси тузиб берилган.

Район пахтакорлари бу йил чигит экиш учун ажратиб берилган 15600 гектар майдоннинг ҳаммасига нуқул пахтанинг ингичка толали навларини экишга ва камида 55 минг тонна пахта етиштиришга, гектар бошига ҳосилдорликни 35 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Ҳозирги вақтда далалар яхшиланиб текисланди ва бороналаб қўйилди, ҳамма майдонга минерал ва маҳаллий ўғит солинди. 5 апрелга қадар тупроқда нам тўплаш тадбирлари ҳамма жойда амалга оширилади. Энг яхши агротехника муддатларида юқори сифатли қилиб ва сара уруғлик чигит экилади.

Деҳқончилик маданиятини оширишга бундан кейин ҳам алоҳида аҳамият берилади. Чигитнинг ҳаммаси алмашлаб экиладиган далаларга экилади. Бу йил 79 та алмашлаб экиш массивидан 41 та массив тўла-тўкис, 38 таси қисман ўзлаштирилади. Районда 1979 йилга бориб пахта-беда алмашлаб экиш тўла жорий этиладики, бу пахта ҳосилдорлигини ошириш имкониятини беради.

Камида 1000 гектар янги ер ўзлаштирилади ва экинзорга айлантирилади. 3800 гектар майдоннинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз, 1100 гектар майдонни яхшилаб текислаймиз, 3200 гектар ерга чигитни кенг қаторлаб экилишини, экин майдонининг тенг ярмига чигитни уяларга аниқ ташлаб экилишини, 10200 гектар майдонда гербицидлардан фойдаланишни, 3800 гектар майдондаги ғўзанинг машинада чеканка қилинишини таъминлаймиз. Етиштирилган ҳосилнинг ярмидан кўпроғини машинада териб оламиз. Пахтачиликда меҳнат унумдорлигининг ўтган йилдагига нисбатан камида 10 процент оширилишини таъминлаймиз.

Янги «Гулбаҳор» пахтачилик совхозининг барпо этилиши пахта етиштиришни яна минг тонна кўпайтириш имконини беради.

Ингичка толали пахта етиштиришни ривожлантиришга алоҳида аҳамият бериб, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни янада кўпайтиришга астойдил эришамиз.

Гўшт етиштириш 25 процент кўпаяди ва 2000 тоннага етади, сут етиштириш 18 процент кўпаяди ва 7000 тонна бўлади, тухум етиштириш 15 процент кўпаяди ва 3500 минг дона бўлади. Давлатга 18200 та қоракўл тери ва 2050 центнер жун сотамиз. Қўзилатиш мавсумини уюшқоқлик билан ўтказамиз, ҳар юз совлиқдан 140 тадан қўзи оламиз ва юз бош совлиқ ҳисобига 100 тадан қўзи қолдирамиз. Қорамоллар ва қўй-эчкилар сонини кескин кўпайтирамиз.

Районда бу йил дон учун маккажўхори экиладиган майдон 2 баравар ортади ва 1173 гектар ерни ташкил этади, дон етиштириш икки баравар кўпаяди. Маккажўхори ҳосилдорлигини гектар бошига 80 центнерга етказамиз.

Район меҳнаткашлари олинган социалистик мажбуриятни бажаришга бутун куч-ғайратларини, билим ва тажрибаларини сарфлайдилар ҳамда Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлайдилар.

Социалистик мажбурият райондаги колхоз ва совхозлар коллективларининг йиғилишларида муҳокама қилинган ва қабул этилган.

ТАЛАНТЛАР КАМОЛОТИГА ПАРТИЯ ҒАМХЎРЛИГИ

Аввало бир неча рақамни келтирамиз. Тошкент давлат консерваторияси барпо этилгандан буён — бу билим маскани май ойида ўзининг 40 йиллигини нишонлайди — симфоник ва халқ чолғу оркестрлари музикантлари, вокалистлар, дирижерлар, композиторлардан 3000 дан зиёд мутахассис етиштирди. Ҳозир шулардан 300 дан ортиқ киши қардош республикаларда ишлаб турибди.

Бу ерда бўлиб ўтган очиқ партия йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш ҳақида»ги қарори асосида Тошкент давлат консерваторияси фаолиятини такомиллаштириш масалаларига бағишланди.

Докладчи консерватория ректори, профессор М. Р. Раҳмонов, музокараларда сўзга чиққан нотиқлар консерватория партия ташкилоти ва ректорати КПСС Марказий Комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш ҳақида»ги қарорини бажара бориб, ўқув ва ижодий планларни қайта кўриб чиқдилар, ғоявий-тарбиявий ишларга эътиборни кучайтирдилар, деб таъкидлаб ўтишди. Шу билан бирга кадрлар тайёрлашда ҳамон камчиликларга йўл қўйилмоқда. Консерваториянинг музика муассасалари ва областлардаги ҳаваскорлик коллективлари билан алоқаси қониқарли эмас. Бу эса талантларни излаб топишга тўсқинлик қилмоқда. Натижада ўқув юртини битириб чиқувчиларнинг жуда озгина қисми республиканинг бошқа шаҳарларига ва қишлоқ районларига бормоқда.

Нотиқлар ижодкор ёшлар билан ишлашни янада такомиллаштиришга қаратилган конкрет таклифлар киритдилар. Консерваториянинг КПСС Марказий Комитетининг қарори асосида тузилган янги перспектив плани маъқулланди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев нутқ сўзлади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этди. (ЎзТАГ).

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ТУРКИСТОНДАГИ КОММУНИСТ ЎРТОҚЛАРГА

Ўртоқлар! Менга Халқ Комиссарлари Совети ва Мудофаа Совети Раиси сифатида эмас, балки партия аъзоси сифатида сизларга мурожаат қилишга руҳсат этингиз.

Туркистон халқлари билан тўғри муносабат боғлаш эндиликда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта, жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир.

Совет ишчи-деҳқон республикасининг кучсиз, шу дамгача эзилган мазлум халқларга муносабати бутун Осиё учун ва жаҳондаги ҳамма мустамлакалар учун, миллион-миллион кишилар учун амалий аҳамиятга эга бўлади.

Мен сизлардан бу масалага айниқса эътибор беришингизни, — Туркистон халқлари билан намуна кўрсатиб, амалий иш билан ўртоқларча муносабат ўрнатишга бутун кучингизни сарф қилишингизни,— бошида Британия империализми турган жаҳон империализмига қарши астойдил курашиш учун великорус империализмининг изларини йўқотишни чин кўнгилдан истаганлигимизни уларга иш билан исбот қилишингизни — бизнинг Туркистон комиссиямизга катта ишонч билан қарашингизни ва унинг директиваларига, яъни худди шу руҳда унга Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети томонидан берилган директиваларга қаттиқ риоя қилишингизни сизлардан жуда илтимос қиламан.

Агар сизлар менинг шу хатимга жавоб берсангиз ва масалага қандай қарашингизни билдирсангиз, мен жуда ҳам миннатдор бўлар эдим.

Коммунистик салом билан

В. Ульянов (Ленин)

Соціалъ-демократическая рабочая партія
БИЛЕТЪ № 5
Выданъ члену партіи
Фамилія
Имя
Отчество
Председатель Комитета
Секретарь

Дастлабки партия билетлари. Улар хилма-хил бўлган. Лекин партбилет ҳамиша партия ишига чексиз садоқат рамзи бўлиб келмоқда.

Суратда: большевик Н. В. Шумиловнинг партия билети.

РЕВОЛЮЦИЯ ЧАВАНДОЗЛАРИ

Заводимиз революцион анъаналарга бой. Бу ерда ҳамма нарса инқилобий кураш кезларини эслатади. Корхонамизга ишга келган ёшлар завод билан танишишни тарих музейидан бошлашади. Унда Тошкент бош темир йўл устахонаси тарихи мукаммал акс эттирилган.

Большевиклар бош темир йўл устахоналарида катта иш олиб боришарди. Н. Шумилов, Д. Манжара, В. Ляпин, А. Першинлар большевикларнинг йўлини пропаганда қилишар, ишчиларни инқилобий жангларга тайёрлашарди.

Темирйўлчилар Октябрь кунлари алоҳида уюшқоқлик кўрсатишди. Революция ғалаба қозонгач, большевиклар Ўлка Советида ўз фракциясини туздилар. Темирйўлчиларга таяниб, маҳаллий Советларни большевиклаштириш ишлари кучайтирилди. 1917 йил 22 декабрда Тошкент большевикларининг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. Большевиклар ва меньшевиклар ташкилий жиҳатдан ажралиб кетдилар. Бу ҳол бош темир йўл устахонаси ишчилари орасида большевиклар таъсири кучайишига олиб келди. Устахона большевиклари ишчиларни майда буржуазия партиялари таъсиридан ҳалос этиш, бу партияларнинг халққа қарши қаратилган аксилинқилобий сиёсатини фош қилишга киришдилар. Темирйўлчилар ўртасида тарбиявий ишлар кучайтириб юборилган эди.

У КУНЛАРНИНГ ШУҲРАТИ СЎНМАС

Ветеранларимиз ҳали-ҳали 1918 йил 14 апрелда бўлиб ўтган ишчиларнинг умумий йиғилишини эслаб юришади. Бу йиғилишда коммунистлар ғоят муҳим ғалабага эришган эдилар. Йиғилиш Советларга фақат большевистик дунёқарашга эга бўлган кишилар ўтишини талаб қилиб, резолюция қабул қилганди.

1918 йил июнида Туркистон большевистик ташкилотларининг биринчи съезди бўлиб ўтди. РКП(б)нинг таркибий қисми — ягона Туркистон Коммунистик партияси ташкилий жиҳатдан расмийлашди. Орадан кўп ўтмай Тошкент коммунистларининг умумий йиғилиши чақирилди. Шаҳар большевиклар ташкилоти раиси И. Тоболин докладида большевиклар иш олиб бораётган ҳар бир корхонада, ҳамма ерда партия ячейкалари тузиш лозимлигини алоҳида таъкидлади.

Шаҳар партия комитетининг аъзоси, темир йўл ишчиси Андрей Алексеевич Вагинга бош темир йўл устахонасида партия ячейкаси тузиш топширилди. У темир йўлчилар ўртасида катта иш олиб борди. Ниҳоят, июль ойининг бошларида устахоналарда партия комитети тузилди. Коммунистлар А. Вагинни партком раиси қилиб сайладилар.

Ўша шонли кунларга 60 йил тўляпти. Бу йиллар Октябрь революцияси номли заводимиз коллективи учун камолот йиллари бўлди. Ишчиларимиз Совет ҳокимияти душманларига қарши жангларда фаол қатнашдилар. Халқ хўжалигини тиклашда алоҳида ўрнак кўрсатдилар. Йигирманчи йиллар коммунистлари ва комсомолларининг ватанпарварлик руҳи ҳозирги авлод учун ажойиб намуна бўлиб қолди. Етмишинчи йиллар коммунистлари ва комсомоллари оталар жасоратини давом эттирмоқдалар, транспортни ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшмоқдалар. Сифат ва самарадорлик беш йиллигини муваффақиятли якунлаш учун кураш ҳар бир партия аъзоси, ҳар бир ишчининг қалб даъвати бўлиб қолди. Эндиликда 500 дан ортиқ коммунистни ўз теварагига жипслаштирган завод партия комитети шонли анъаналарни давом эттириб, ишчиларни фидокорона меҳнатда юксак натижаларга эришишга, Улуғ Октябрнинг шонли байрамини муносиб кутиб олишга сафарбар этмоқда.

И. БОБРОВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз вагон-ремонт заводи партия комитетининг секретари.

ОКТЯБРЬ КОММУНИСТЛАРИ

1918 йил 21 июлда Марв оқ гвардиячилар томонидан эгалланди. Эртаси куни бу ерда Туркистон Республикасининг биринчи меҳнат комиссари Павел Полторацкий ваҳшийларча ўлдирилгани ҳақида хабар тарқалди. Босмахона ишчисидан чиққан профессионал революционер, оташин ва саботли большевик шу тариқа янги ҳаёт душманлари қўлида қурбон бўлди.

Ишчи П. Полторацкий 1905 йили партия сафига аъзо бўлиб кирган эди. Унинг революцион фаолияти Янги Бухорода камол топди. Революцион ҳаракатда фаол иштирок этиш, пролетариат манфаатлари учун изчил кураш олиб бориш П. Полторацкийни атоқли революционер, таниқли партия ва давлат арбоби даражасига кўтарди. У Туркистонда Октябрь революцияси ташкилотчилари ва раҳбарларидан бири эди. Революция ғалаба қозонгач, Янги Бухоро большевистик группасининг бошлиғи П. Полторацкий Туркистон Республикаси меҳнат халқ комиссари, Халқ Хўжалиги Кенгашининг раиси вазифаларида ишлади. Хўжаликни тиклаш, барча ресурсларни интервентлар, оқ гвардиячилар ва босмачиларга қарши курашга сафарбар этишда бекиёс маҳорат билан иш олиб борди.

ҚУРУВЧИ ишчилар Союзининг умумий йиғилишида озиқ-овқат масаласи муҳокама қилинмоқда эди. Нотиқлар бирин-кетин сўзга чиқишар, «Шўрои Исломия»ни қувватлаб гапирувчилар ҳам йўқ эмасди. Бир пайт Очил Бобожонов сўз олди.

— Очарчилик фақат Тошкентга хос эмас, — деди у.— Бутун Туркистонда аҳвол оғир. Озиқ-овқат танқис. Ўлкада қаҳатчилик бошланганига сармоядорлар, катта ер эгалари айбдор. Керенскийнинг муваққат ҳукумати айбдор.

Зал гувиллар, оташин нотиқни олқишлашарди. Йиғилиш тугагач, Очил Бобожонов Мирзааҳмад Мирҳодиевни қидириб топди. Улар ҳоли суҳбатлашишди.

— Ҳал қилувчи жанглар энди бошланади, — уқтирди у Мирҳодиевга. — Першин Петрограддан шу хабарни олиб келди. Большевиклар куролли қўзғолон масаласини кун тартибига қўйишди. Сизга большевиклар йўлини аҳолига тушунтириш, халқни қўзғолонга ҳозирлаш топширилади.

1917 йил июнидан партия аъзоси О. Бобожонов кейинчалик партия, совет ташкилотларида ишлаб, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда юксак ташкилотчилик маҳоратини кўрсатди.

КОММУНИСТ Мирзааҳмад Мирҳодиевни синфий жанглар чиниқтирди. У революцион омманинг жанговар ташкилотчиси бўлиб етишди. 1905—1907 йиллардаги революцион воқеаларда фаол қатнашди. Большевиклар партияси ишчи, деҳқон ва революцион руҳдаги солдатларни социалистик революцияни амалга ошириш учун ҳал қилувчи жангларга даъват этган тарихий кунларда у Султонхўжа Қосимхўжаев, Очил Бобожоновлар билан бирга ўзбек меҳнаткашларининг жанговар дружинасини тузди. Дружина Тошкентда Тупроққўрғонни штурм қилишда иштирок этди, бойлар ва оқгвардиячиларга қарши жангларда қатнашди. Октябрь кунлари Мирзааҳмад Мирҳодиев ўз тақдирини большевиклар партияси билан бир умрга боғлади.

Революция ғалаба қозонди. Мирҳодиев ишчи, деҳқон ва солдат депутатлари Тошкент Советига депутат қилиб сайланди. 1919 йил январида меҳнаткашларни оқгвардиячилар исёнини бостириш учун курашга отлантирди. Октябрь жангларида тобланган оташин коммунист кейинчалик партия ва совет ташкилотлари аппаратида самарали меҳнат қилди, 1933 йили Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

БУ КИШИ маҳаллий бойлардан бирининг арзандаси ўрнига мардикорликка олинган эди. Лекин йўлда эшелондан тушиб, қочишга муваффақ бўлди. Марғилонга келиб, бинокор ишчилар қаторида меҳнат қила бошлади. Сайдулла революция зафарларини ҳимоя қилиш учун қўлига қурол олди.

Чимён Қизил гвардиячи отрядининг жангчиси С. Гаирхўжаев рус, тожик, қирғизлар билан бир сафда туриб, босмачиларга қарши курашди. Бу жангларда Қизил гвардиячи отряд ўз байроғини шон-шуҳратга чулғади. Ёвуз душман билан курашдаги жасорати ва уюшқоқлиги босмачиларни ваҳимага солиб қўйди. Қўрбошилардан Мадаминбек, Кўр Шермат ва Холхўжа бирлашиб, уни янчиб ташлаш режасини тузишди. Бу ёвуз ниятни Улуғ Октябрнинг бир йиллиги куни — 1918 йил 7 ноябрда амалга оширмоқчи бўлишди. Босмачиларнинг бирлашган тўдаси Чимёнга ёпирилиб ҳужумга ўтди. Бироқ, Қизил гвардиячилар, нефть кони ишчилари қаттиқ қаршилик кўрсатишди. Қизил гвардиячи С. Гаирхўжаев ҳам босмачилар билан мардона жанг қилди.

Қўрқмас жангчи, ботир разведкачи кейинчалик 1-Фарғона отлиқ аскарлар полкида хизмат қилди. Босмачи галаларини тор-мор этишда алоҳида жасорат кўрсатди.

ПАРТИЯ ЖАНГЧИСИ

Ўрта Осиёда революцион ҳаракат тарихи оташин революционерларнинг бутун бир авлодини курашнинг қайноқ майдонига олиб чиқди. Улар ўз ҳаётларини революция ишига бағишладилар, халқни қуллик ва зулмдан озод қилиш учун курашдилар. Низомиддин Хўжаев шу курашчилар сафида эди.

У 1885 йили Тошкентда ишчи оиласида туғилди. Бошланғич рус-тузем мактабини битиргач, 15 ёшлик ўсмир босмахонада ҳарф терувчининг шогирди бўлиб ишлай бошлади. Бу ерда у илғор фикрли рус матбаачилари билан дўстлашди, рус тилини кунт билан ўрганди. Орадан кўп ўтмай, социал-демократларнинг сиёсий адабиётларини мустақил ўқий бошлади. Рус революцион ҳаракати билан яқинлашиш, ишчилар билан ўзаро суҳбатлар натижасида Низомиддин Хўжаев яширин революцион ҳаракатга фаол қўшилди. 1904 йили РСДРП сафига қабул қилинди. Шу-шу унинг бутун ҳаёти ишчилар синфининг инқилобий кураши билан бевосита боғланиб кетди. Партия йиғинларида мунтазам қатнашди. Варақалар чиқариш ва уларни тарқатишдан иборат партия топшириқларини бажара бошлади. Туркистон ўлкасининг большевиклари РСДРП III съездидан кейин омма ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириб юбордилар. Улар иш ташлашларга раҳбарлик қилдилар, митинглар, революцион маёвкалар ва намойишлар уюштирдилар. Тошкент группаси айниқса қизғин иш олиб борди. Большевиклар яширин босмахонада газеталар, варақалар чиқаришарди. 1905 йили Бутунроссия Октябрь иш ташлашида Н. Хўжаев фаол қатнашди. Бу ҳаракатда ўзбеклар ва бошқа маҳаллий миллат вакиллари ҳам иштирок этдилар. 1914 йили у революцион ҳаракатдаги иштироки учун босмахонадан бўшатилди.

1916 йили Ўрта Осиёда халқ қўзғолонлари бўлиб ўтди. Н. Хўжаев Тошкентдаги меҳнаткаш омма курашида актив қатнашиб, оташин нутқлар сўзлади, меҳнаткашларни чоризмга қарши курашга даъват этди.

Февраль революциясидан сўнг у РСДРП аъзоларининг оммавий митинглардаги нотиқларнинг таржимони бўлиб танилди. Айни вақтда Эски шаҳар озиқ-овқат комитети правлениесининг аъзоси эди. Маълумки, февраль революциясидан сўнг Туркистонда миллий буржуазиянинг фаолияти бирмунча жонланди. Улар «Шўроия Исломия», «Шўрои Уламо», «Турон» ташкилотларини тузиб, барча мусулмонларнинг бирлиги шиори остида пролетариатнинг революцион курашига қарши чиқдилар, муваққат ҳукуматни қўллаб-қувватладилар. Шу пайтда Н. Хўжаев вақтинча буржуа миллатчиларининг таъсирига берилди, «Турон» ташкилотига аъзо бўлиб кирди. Бир мунча вақт майда буржуазия ташкилоти правлениесининг аъзоси ҳам бўлди. Бироқ, шунга қарамай у 1917 йил 12 сентябрь куни Александр боғида ўтган митингда қатнашиб, Муваққат революцион комитет ташкил этилганлигини қизғин қутлади, митинг қабул қилган большевистик резолюция учун овоз берди.

Октябрь қуролли қўзғолони ғалаба қилгач, Н. Хўжаев Тошкент Советининг депутатлигига сайланди. Буржуа миллатчиларининг ёвуз режалари ва мақсадлари билан танишгач, Н. Хўжаев улар билан алоқасини бутунлай узди. 1918 йили май ойида Коммунистик партия сафига қабул қилинди. Ўзининг бекиёс ташкилотчилик ва тарғиботчилик қобилияти туфайли у қисқа вақт ичида Тошкент партия ташкилотининг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлди. Июнь ойидаёқ Эски шаҳар коммунистлари уни партия комитетининг секретари қилиб сайлашди. Айни вақтда Н. Хўжаев Эски шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ҳам қилиб сайланди. Ана шу юксак вазифаларда ишлаб, Октябрь ғалабаларини мустаҳкамлаш учун қизғин кураш олиб борди. Туркистон Коммунистик партиясининг II ва IV съездларида у ўлка партия комитетининг составига сайланди. Советларнинг IV Ўлка съездидан бошлаб, муттасил Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси қилиб сайланди. Партиянинг юксак ишончига сазовар бўлган Н. Хўжаев реакцион миллатчилар ва сўл эсэрларга қарши қизғин кураш олиб борди. Коммунистик партия ва Совет давлатининг П. А. Кобозев, Н. В. Шумилов, А. Я. Першин, В. Н. Финкельштейн сингари атоқли арбоблари билан ёнма-ён ишлаш жараёнида у меҳнаткаш омманинг йирик ташкилотчиси, партия ғояларининг оташин тарғиботчиси бўлиб танилди.

Ёш Совет республикаси учун ғоят оғир дақиқаларда Н. Хўжаевнинг Коммунистик партия ишига садоқати ёрқин намоён бўлди. 1919 йили 18 январдан 19 январга ўтар кечаси Тошкентда Советларга қарши исён бошланди. Осиповчилар Туркистон республикасининг 14 раҳбар ходимини ёвузларча ўлдирдилар, деярлик бутун шаҳарни эгаллаб олдилар. Ана шундай жиддий вазиятда А. Казаков, Д. Манжара, Н. Хўжаев, О. Бобожонов сингари коммунистлар пролетариат, қизил аскарлар ва Эски шаҳар меҳнатчиларининг исёнчиларга қарши курашини уюштирдилар. 21 январь куни шиддатли кўча жангларидан сўнг исёнчилар тор-мор этилди. Н. Хўжаев раҳбарлик қилган партия дружинаси бу жангларда алоҳида жасорат кўрсатди.

Партия уни Ахтува фронтига сафарбар этди. У қизил гвардиячилар орасида партиявий-сиёсий иш олиб борди, жангчиларни оқ гвардиячиларга қарши курашга сафарбар этди. 1919 йил сентябрда Фарғона водийсида босмачилик ҳаракати жонланган бир вақтда Н. Хўжаев 1-Фарғона область революцион комитетининг раиси қилиб тайинланди. Ўлка партия комитетининг топшириқларини бажариб, Н. Хўжаев область партия ташкилотини мустаҳкамлаш, партия ва совет жанговар дружиналарини чиниқтириш борасида катта иш олиб борди. Натижада, Фарғонада босмачилар уяси яксон қилинди. 1920 йил март ойида Мадаминбек ўз отряди билан таслим бўлди.

Партия Н. Хўжаевни синфий жанглар ва социалистик қурилиш авж олган участкаларга юборар эди. Қаерда ишламасин, у Коммунистик партия сиёсатини амалга ошириш учун фидокорлик кўрсатиб меҳнат қиларди.

Партия ҳаётида, ижтимоий ҳаётда фаол қатнашар экан, Н. Хўжаев ўзининг ғоявий ва умумтаълим даражасини ошириш учун кунт билан ишлади. 1931 йили Ўрта Осиё Давлат университетини тугатиб, Ўзбекистон ССР Госплани Президиумининг аъзоси бўлиб ишлай бошлади.

Низомиддин Хўжаев халқ иши учун яшади, партия иши учун курашди. Ўз билимини, қобилиятини, маҳоратини социалистик қурилишнинг ленинча программасини амалга оширишга бағишлади.

Ш. ЗИЕМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

БИРИНЧИЛАР

1917 йил декабрдан партия аъзоси Ўрол ДЎНГБОЕВнинг хотира-монологи

«Йўқолсин Муваққат ҳукумат!»
«Бутун ҳокимият — Советларга!»
«Ер — деҳқонларга!»

1917 йил февраль революцияси йўқсиллар орзусини рўёбга чиқара олмади. Халқнинг озодлик, тенглик, эркин меҳнат ҳуқуқини таъминламади. Шундан сўнг ишчилар, чоракорлар яна инқилобий кураш майдонига чиқдилар. Кўчалар, майдонлар гувилларди. Митингларда, намойишларда революцион шиорлар бaралла янграмаган кун йўқ эди. Бир томонда — озодлик учун курашчилар қонига бўялган қиличини яланғочлаган Муваққат ҳукумат. Иккинчи томонда — ўзининг ҳақ-ҳуқуқини талаб қилиб, сўнгги, ҳал қилувчи инқилобий курашга отланган халқ турарди.

Меньшевик ва эсэрлар аввалига Тошкент Советида кўпчилик овозга эга бўлиб олди. Бундан фойдаланиб, улар келишувчилик, пролетариат ва камбағал деҳқонлар манфаатларига хиёнат йўлига ўтдилар.

Инқилоб ғоялари қалбида озодлик қуёшини ёққан пролетариат курашга отланди. Большевиклар митингларда ёрқин, янгроқ, даъваткор нутқлар сўзлашарди. Кези келганда биринчи бўлиб қўлга қурол олишарди, ўзларининг фидокорлик ибрати билан эзилган, ҳақ-ҳуқуқи топталган, хўрланганларни баррикадаларга чорлашарди.

— Ишчи деганинг бошқалардан кўра ақл-хуши жойида, довюрак, ишбилармон тоифа бўлар экан, — деб эслаган эди ўша кунларни революционер Ҳайитбой Тошмуҳамедов. — Революция душманларига қарши кўкрагини қалқон қилиб, олдинги сафда борганлар ҳам, биз ўзбек ишчиларига йўл-йўрик кўрсатганлар ҳам ана шу рус ишчилари бўлди.

Рус ишчилари билан бир сафда қадам ташлаган Юсуповлар оиласининг инқилобий тақдири ибратли. Революция руҳи Собиржон ва Зуҳрани синфий жангларнинг олдинги маррасига олиб чиқди.

1917 йил баҳори. Собиржон Юсупов биринчилардан бўлиб большевиклар партияси сафига кирди, рус большевиклари билан бирга қадам ташлади.

1917 йил 28 октябрь. Собиржон: «Зуҳрахон, душман кучини аниқ билишимиз керак. Ёрдам берсанг миннатдор бўлардик». Зуҳра: «Ахир, шаҳарда отишма давом этаяпти-ку?» Собиржон: «Бу — ревком буйруғи». Зуҳра: «Айтинг, нима қилишим керак?!»

Ревком буйруғи! Революция жангчилари учун шунинг ўзи кифоя эди. Ўрда кўпригида чор офицери Зуҳра Юсупованинг йўлини тўсди: «Қайт! Акс ҳолда отиб ташлайман!» Бу шунчаки пўписа эмасди. Офицернинг қўлида тўппонча ялтираб кетди. Шунда ҳам жасур разведкачининг кўзлари Анҳор бўйларида пистирмада турган солдатларни, йўлга тўғрилаб қўйилган пулемётларни санарди. Кейин у Бешёғоч томонидан Тупроққўрғонга яқинлашиб боришга уринди. Ревкомга аксилинқилобчи солдатлар ва уларнинг қурол-аслаҳаси ҳақида аниқ маълумотлар келтирди.

Октябрь баррикадаларида Зуҳра ўз тақдирини Ленин партияси билан боғлади. Ўлка партия комитети 1919 йили уни масъул топшириқ билан Фарғонага юборди.

Ўша суронли йилларда ҳар бир курашчининг тақдири ана шундай кескин, жўшқин кечарди. Ўзбек ишчилари, чоракорларининг онги, инқилобий туйғуси кун сайин ошиб борди. Бизлар 1917 йилнинг сентябрида Александр истироҳат боғида ўтган митингни ҳали-ҳали эслаймиз. Ўзбек ишчилари, чоракорлари шу митингда А. Першин, Н. Шумилов, И. Тоболин сингари большевикларнинг нутқларини илк бор тинглашди. Ўзлари ҳам аниқ инқилобий мақсадларни тилга олишди. «Агар большевиклар урушга қарши бўлсалар, агар улар помешчик ва қишлоқ бойларига қарши бўлсалар, ерни биз, камбағал деҳқонларга бериш тарафдори бўлсалар, мен ҳам большевиклар тарафдориман». Шу митингда Тошкент яқинидаги қишлоқдан келган бир деҳқон сўзга чиқиб, ана шундай деган эди. У сўзининг охирида: «Биз, деҳқонлар миллионларни ташкил этамиз. Биз билан ҳазиллашиб кўришсин-чи!» — деб таъкидлади.

Ҳа, инқилобий онги ўсган, ўз ҳақ-ҳуқуқи учун синфий жангга отланган дастлабки инқилобчиларнинг қалби шундай туғён урарди. Биринчиларнинг туйғуси жўшқин эди. Муваққат ҳукумат сентябрь воқеаларидан чўчиб, Тошкент Советини қонга ботирмоқчи бўлганлигининг боиси ҳам ана шунда. «Ўққа тутилсин! Қиличдан ўтказилсин!» Тошкентга йўл олган жазо экспедициясига шундай буйруқ берилган эди.

Лекин революцион кайфиятдаги солдатлар генерал Коровиченконинг буйруғини бажаришдан бош тортди. Тошкентда солдатлар ва ишчиларнинг биродарлашуви рўй берди. Инқилобий Тошкент руҳи конхўр генерални ҳовуридан тушириб қўйди. У Тошсовет билан музокара бошлашга мажбур бўлди.

Ниҳоят, Питерда «Аврора» тўпларининг садоси янгради. В. И. Ленин бошлиқ большевиклар раҳбарлигида қўзғолон кўтарган ишчи ва солдатлар чиркин истибдод ва зулм-заҳматнинг сўнгги қўрғони — Қишки саройни штурм билан эгаллашди. Кечқурун Советларнинг Бутунроссия съезди очилди. Унинг ишида қатнашган Туркистон делегацияси Тошкентга ошиғич телеграмма йўллади: «Министрлик ўрнига янги Марказий Комитет олдида масъул бўлган В. И. Ленин бошчилигида ишчи ва деҳқон комиссарларининг коллегияси тузилди. Ҳокимият Советлар ихтиёрига, ер деҳқонларнинг Ер комитетига топширилди. Аннекциясиз ва контрибуциясиз сулҳ тўғрисидаги мурожаат ҳамма халқларга юборилди. Советларга берилсин. Фролов, Деҳқонов».

Бу хабар Туркистон большевикларини сўнгги, ҳал қилувчи курашга руҳлантирди. Тошкентда кўча жанглари бошланиб кетди. 1 ноябрь куни пролетар революцияси бу ерда ҳам ғалаба қилди. Тошсовет шу куни жойлардаги Советларга телеграмма юборди: «Бутун ҳокимият Советларга ўтди. Ҳокимиятни ўз қўлингизга олинг». Туркистон ўлкасида Советларнинг зафарли юриши бошланди. Чоржўй ва Термизда, Каттақўрғон ва Хўжандда, Янги Бухоро ва Самарқандда, Жиззах ва Фарғонада, Қўқон ва Тўрткўлда ҳокимият Советлар тасарруфига ўтди. 1918 йил баҳорига келиб, бутун Туркистон ўлкасида Совет ҳокимияти бутунлай тикланди.

Биринчилар...

Инқилоб чавандозлари...

Улар оғир синовлардан ўтишди. Жон фидо қилиб, ўлимга тик боқиб, Советларни мустаҳкамлаш учун курашишди. Инқилобий жанг кези коммунистларнинг ҳамиша жангнинг олдинги маррасида бўлишдан иборат ягона имтиёзи бор эди. Партияга кирган ҳар бир кишига партбилет билан бирга милтиқ ҳам топширишарди. Коммунистлар партия йиғилишидан чиқиб, оқ гвардиячилар ва босмачиларга қарши жангга жўнашарди, қишлоқларда бош кўтарган муштумзўрларга қарши курашга отланишарди. 1918 йили янги шаҳар босмахонасининг ишчиси А. Аҳмедов большевиклар партиясига қабул қилинди. Бундан у бирор имтиёз кутганмиди? Асло! Ягона имтиёз шу бўлдики, Аҳмедов партия билети билан бирга қўлига милтиқ олиб, инқилоб душманларига қарши жангга отланди. Фарғонада босмачилик ҳаракатини тугатишда кўксини қалқон қилди. Оғир ва тенгсиз жангларда партия билети унга куч бағишлади, қалбида синфий душманларга нафратни жўш урдирди, озод ва тинч, осуда ҳаёт орзусини ҳақиқатга айлантирди.

Янги ҳаёт учун кураш ўнлаб, юзлаб инқилоб чавандозларни жўшқин ва қайноқ ҳаёт туғёнида toблади. Халқ ўз орасидан моҳир ташкилотчиларни, ажойиб саркардаларни, мисли кўрилмаган талантларни етиштириб чиқарди. Очил Бобожонов, Низомиддин Хўжаев, Султон Қосимхўжаев, Миркомил Миршаропов... Қалдирғоч революционерларнинг ҳаммаси курашнинг олдинги сафида боришди. Оқ гвардиячилар, босмачилар сўнгги тўлғаниш қаҳр-ғазабини ана шуларга қаратди. Пастдарғомда биринчи большевик босмачилар томонидан улоқ қилиб чопилди. Бухорода коммунистлар зиндонларга ташланди. Марғилонда биринчи раққосанинг юрагига пичоқ санчишди. Биринчи коммуналарни тузган кишиларни муштумзўрлар таъқиб этишди. Лекин буларнинг ҳеч бири янги ҳаёт жангчиларнинг сафига раҳна сола олмади. Ҳеч бир коммунистнинг қуроли қўлидан тушиб қолмади. У кўтарган ол байроқ зафарли ҳилпирайверди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ, РЕСПУБЛИКА РАДИОСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН СТАНДАРТЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ҲАМКОРЛИКДАГИ

РЕСПУБЛИКА СИФАТ ЭКРАНИ

ҲАММАНИНГ ИШИ ВА БУРЧИ

Республика сифат экрани ташкилотчилари бу гал Самарқанд область саноат корхоналарида бўлиб, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати билан қизиқдилар. Область саноати юбилей йилининг биринчи квартали ичида планга қўшимча бир неча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар. Белгиланганидан анча кўп товар реализация қилинади. 76 та маҳсулот фахрли беш қиррали белги остида ишлаб чиқариш гувоҳномасига эга эканлиги мақтовга молик.

Аммо областда давлат Сифат белгиси билан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 2,8 процентни ташкил этади, холос. Қолаверса, ҳозирги кунда сифат гувоҳномасига эга ана шу 76 маҳсулотнинг 28 таси ишлаб чиқаришда йўқлигини қандай баҳолаш мумкин? Нега, областдаги лифтсозлик, «Урок ва Болға» корхоналари, тажриба-механика заводлари орттирган илғор тажрибалар кенг жорий этилмаяпти? Сифатни бошқарувнинг комплекс системасига эътибор қандай?

Республика Сифат экранида — Самарқанд области

Қўлимизда «Труд» газетасининг 1976 йил 24 август сони. Ундаги бизни қизиқтирган кичик бир мақолада шундай сатрлар бор: **«Баъзида Самарқанд тажриба-механика заводида тайёрланаётган пармалаш каронкаларидан ҳам фойдаланамиз. Тан олиш керакки, бу каронкалар сўнгги пайтда ишлаб чиқарилаётган каронкалардан ўз сифати жиҳатидан анча устун туради. Самарқандликлар қўлидан чиқаётган каронкалардан пармалаш ишларида 22,2 метргача фойдаланса бўлади. Уларнинг кузнецклик ҳамкасблари тайёрлаётган каронкаларни эса ҳаммаси бўлиб 8 метргача ишлатиш мумкин... Кўпроқ Самарқанд каронкасида ишлашни хоҳлардик...».**

Кемерово областидаги Таштаголь, Шергеш, Темиртов кон бошқармаларининг бир группа кончилари ёзган бу мақолада гап пармалаш ишларида кенг қўлланилаётган Самарқанд каронкалари устида бормоқда. Хўш, корхона бу ютуққа қандай эришди? Унда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг элга манзур бўлаётгани сабаби нимада? Саволларимизга корхона участка бошлиғи ўртоқ Хуррамқул МАВЛОНОВ шундай жавоб қилди:

— Ишни энг аввало корхона шуҳрати ишчи шуҳрати эканлигини, ҳар бир киши онгига етказишдан бошладик. Хом ашё етказиб берувчи ва биздан тайёр маҳсулот олувчи корхоналар билан мустаҳкам алоқа ўрнатдик. Заводда эса иши бир-бири билан боғлиқ бўлган ишчилар ўртасида масъулият ҳиссини оширдик. Самарадорлик ва сифат бош масала қилиб қўйилди. Рисоладаги маҳсулот учун энг аввало хом ашё, кейин уни яратувчи ишчи иштиёқи кераклигини барчага тушунтирдик. Буларнинг ҳаммаси сифатни бошқарувнинг комплекс системасини муваффақиятли жорий этишимизга, уни оддий ишчидан тортиб, инженер-техник ходимгача тўғри тушуниб етишига ёрдам бермоқда. Корхонамизнинг сўнгги бир-бир ярим йил ичида тилга тушиб қолгани боиси ҳам шунда. Ҳозир заводимизда тайёрланаётган пармалаш ускуналарининг салкам 70 проценти давлат Сифат белгиси остида чиқмоқда. Бу —область бўйича энг юқори кўрсаткич...

Фахр тўла айтилган бу сўзларга эътибор қилдингизми?! Юқорида таъкидлаганимиздек лифтсозлик, «Ўроқ ва Болға» каби яна бир қатор корхоналардаги сифат кўрсаткичлари ҳам дилга ҳузур бахш этади.

Бироқ, шуни тан олиш керакки, областдаги барча саноат корхоналари бир хилда ишлаётгани йўқ. Мавжуд имконият ва ресурслардан фойдаланмаётган, сифатсиз маҳсулоти билан буюртмачи ва истеъмолчилар ғашига тегаётган, кетма-кет жарималар тўлашга одатланаётган корхоналар ҳам учраб турибди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг айрим турларига талаб камлигидан улар савдо омборларида туриб қолмоқда.

— Бунинг сабаби, — дейди Самарқанддаги республика стандартлар бошқармаси областлараро назорат лабораториясининг бошлиғи ўртоқ Л. Ларина, — область саноати корхоналарида маҳсулот сифатини оширишга ҳали ҳам етарли эътибор берилмаётганидир. Мавжуд 121 корхонанинг бор-йўғи 17 тасидагина Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулот турларининг ҳам баъзилари ҳозирги кунда ишлаб чиқаришда йўқ. Масалан, пойафзал фабрикасида Сифат белгиси билан чиқиши керак бўлган 23 та моделнинг бугунги кунда фақат 7 тасигина тайёрланяпти. Булунғур вино заводи коллективи Сифат белгисига сазовор бўлган маҳсулот турига эга бўлгани ҳолда бу белги остида ўтган йили бирор сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармади. Самарқанд гўшт комбинатида умумий ишлаб чиқаришнинг атиги 0,92, «Кинап» заводида 1,2, чой қадоқлаш фабрикасида 6,79, чиннисозлик корхонасида 2,36, Нарпай ёғ-пишлоқ заводида 2,85 процент миқдорида Сифат белгисига эга маҳсулот тайёрланяпти...

Ўртоқ Л. Ларинанинг куйиниб гапирганича бор. Область саноат корхоналарида чиндан ҳам маҳсулот сифатини оширишга эътибор кўнгилдагидек эмас. Оддий мисол: стандарт талабига кўра давлат Сифат белгисига эга бўлган маҳсулот гувоҳномаси одатда икки йилга берилади. Бу муддат тугагач, маҳсулот қайта аттестациядан ўтказилади. Каттақўрғон сут комбинати раҳбарларининг айби билан фахрли беш қиррали белги остида чиқиб турган маҳсулот бу шарафли ҳуқуқдан маҳрум қилинди. Негаки, муддат ўтиб бўлгач, маҳсулот қайта аттестациядан ўтказилмади. Мана, сизга масъулиятсизлик оқибати!

Областда сифатни бошқарувнинг комплекс системасига ўтган 39 корхонанинг барчасида ишлар яхши кетмоқда. Аммо, қолган 82 корхонадачи? Уларнинг биронтасида ҳозиргача Сифат белгисига эга маҳсулотнинг йўқлиги боиси ҳам шунда эмасми? Мазкур корхоналарда сифат проблемасига лоқайдлик билан қаралаётганлиги туфайли кейинги пайтда кўплаб брак маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўл қўйилмоқда. Мавжуд 9 та пахта тозалаш заводининг ҳеч бирида ҳанузгача бошқарувнинг комплекс системасига ўтиш тўғрисида ўйлаб кўрилмаганини қандай тушунса бўлади? Эҳтимол, буни республика Пахта тозалаш саноати министрлиги изоҳлаб берар?

«8 Март» тикувчилик фабрикасида аттестация қилинган учта моделдаги буюмларнинг ҳозирги пайтда биттасигина тайёрланяпти. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг маълум қисми стандарт талабларига тўла жавоб бермаяпти. Павлодар, Кўкчетов, Кустанай, Фарғона шаҳарларининг савдо базаларидан эътирозлар келиб турибди. Ўтган йили «Узторгодежда»нинг Самарқанддаги улгуржи савдо базаси вакиллари томонидан ўтказилган олти текширувда корхонанинг 7620 дона маҳсулотидан 457 таси сифатсиз деб топилди. 110 таси қайтариб юборилди. Фабрикага эса 1130 сўм жарима солинди. Шу йил февраль ойида базага келтирилган эркаклар костюми, капрон буюмлар сингари маҳсулотларнинг 410 донаси текшириб кўрилганда 25 проценти сифатсизлиги аниқланди.

— Шаҳардаги трикотаж фабрикаси ҳам жаримачи корхоналардан бири, — деди биз билан суҳбатда база бошлиғи Ҳалима Баҳронова. — Фабрика ўтган йили 719 сўм, бу йилнинг ўтган икки ойи ичида 202 сўм товон тўлади. Шунингдек, бир қатор маҳаллий саноат корхоналари ҳам бундай «тўловлар»дан четда қолмаяпти. Бултур базамиз областдаги барча кийим-кечак корхоналаридан молларни ўз вақтида юбормагани учун 59,7 минг сўм, брак маҳсулотлар учун эса 23,1 минг сўм жарима ундириб олди.

Ўзбекистон Стандартлар бошқармасининг Самарқанддаги областлараро назорат лабораторияси тайёрлаб берган ҳужжатлардан маълум бўлдики, давлат ҳисобидан бундай «сахийлик» областдаги бошқа корхоналарда ҳам кўплаб учраб турибди. Ўтган йили текшириш ўтказилган 89 корхонанинг 53 тасида ҳар хил нуқсонларга йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Натижада уларнинг 9 тасида тайёрланаётган ўн бир хил маҳсулот ишлаб чиқаришдан мутлақо олиб ташланди.

Бу йил текшириш ўтказилган 22 корхонанинг асосан учтасида —Жума пахта тозалаш заводида, «Узсельхозтехника» Иштихон район ва металлни қайта ишлаш бирлашмаларида, шунингдек маҳаллий саноат корхоналарининг тикувчилик ва қандолатчилик фабрикаларида айрим маҳсулотлар паст сифат билан тайёрланаётганлиги аниқланди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифатини ошириш борасида ҳам область саноат корхоналари коллективлари, таъминотчи корхоналари, республика министрликлари ҳам анча ишлар қилиши керак.

— Аввало, корхонамиз корпуслари жудаям эскирган, замонавий талабларга жавоб бермайди, цехларимиз тор. Айниқса, бўёқ цехида аҳвол кўнгилдагидек эмас. Ускуналар қўпол, тиғиз жойлашган, сушилка деярли ишламайди. Натижада, тикаётган маҳсулотларимизни Жиззах трикотаж фабрикасига олиб бориб бўяшга, қуритишга ва яна қайтариб олиб келишга, у ерда мунтазам ишчилар сақлаб туришга мажбур бўляпмиз. Буларнинг ҳаммаси фабрикага иқтисодий таъсир кўрсатяпти. Кустанай ва Семипалатинскдан олаётган паст сифатли хом ашёлардан кўркам ва пишиқ маҳсулотлар ишлаб чиқариш имконияти бўлмаяпти. Биз Латвиядан юқори сифатли калавалардан тезроқ олишимизда республика енгил саноати министрлигидан кўмак кутамиз...

Трикотаж фабрикасининг бош инженери Тамара Эгамбердиева айтган бундай талаб ва эҳтиёжларни областдаги бошқа корхоналар фаолиятида ҳам кўриш мумкин. Чунончи, пойафзал фабрикасига келаётган чарм маҳсулотларининг сифати талаб даражасида эмас, «8 Март» тикувчилик фабрикасида малакали инженер-техник ходимлар етишмайди. Чой қадоқлаш фабрикаси коллективи «Трестчайгрузия» юбораётган чойлар сифатидан мамнун эмас. Корхонанинг барабан цехида реконструкция муддати чўзилиб кетмоқда. Хом ашё сақланадиган омборхоналар етишмайди. Бир неча юз тонналаб чой ёғингарчилик кезлари ҳам очиқ ҳавода брезентлар остида қолиб кетмоқда. Буларнинг ҳаммаси область саноат корхоналарида маҳсулот сифатини яхшилашга тўсиқ бўлаётган асосий камчиликлардир.

Сифат учун кураш — ҳамманинг иши. Шундай экан, маҳсулот сифатини яхшилаб бориш, давлат стандарти талабларига қатъий риоя қилиш, таъминотчилар ишини яхши йўлга қўйиш, элга манзур маҳсулотлар етказиб бериш тадбирларини кўриш шу куннинг асосий вазифаси, ҳар бир коллективнинг муқаддас ва жонажон бурчидир.

Сифатни бошқарувнинг комплекс системасини кенг жорий этиш, корхоналарда аниқ техникавий тадбирлар ишлаб чиқиш, координациялашган ишчи группалари тузиш завод-фабрика маъмуриятлари, партия, касаба союз, ва комсомол ташкилотлари, инженер-техник ходимлар диққат-марказида турмоғи керак.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев СССР касаба союзларининг XVI съездида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек: «Самарадорлик ва сифат ўнинчи беш йилликнинг асосий вазифасидир. Аммо шуни эсдан чиқармаслик керакки, лўнда ва аниқ бу формула қуруқ гапга айланиб қолмасин, ўзининг актив, сафарбар қилувчи характеридан маҳрум бўлиб қолмасин, ҳар бир киши бу вазифани амалга ошириш учун ҳамма ишни бажараётганлиги ёки бажармаётганлигини кун сайин, эҳтирос билан текшириб туриши керак».

Самарқанд область саноат корхоналари коллективлари Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида катта марраларни кўзлаган. Маҳсулот сифатини ошириш борасида жиддий ишлар қилинади. Йил охиригача 98 уил маҳсулот давлат Сифат белгиси остида чиқадиган бўлади. Бу —область саноати умумий ишлаб чиқариш ҳажмининг 3,5 проценти, демакдир. Ваҳолонки, бултур бу рақам ҳаммаси бўлиб 1,84 процентни ташкил этган эди.

Йўл қўйилган хато-камчиликлардан тегишли хулосалар чиқарилса. Самарқанд саноатчиларининг маҳсулот сифатини ошириш борасида белгиланган вазифаларнинг уддасидан чиқишларига шак-шубҳа йўқ.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
М. САИДОВ,
республика радиоси махсус мухбири.
Р. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон ССР стандартлар бошқармаси ходими.

(Сифат экрани материалларини бугун Тошкент вақти билан соат 12 дан 10 минут ўтганда радио орқали эшитишингиз мумкин).

„ОКТЯБРЬ ВА ЁШЛАР“

«Аврора»нинг тарихий наърасидан бизни мисли кўрилмаган зафарлар йўлида босилган олтмиш улкан одим сингари ўтмиш олтмиш йил ажратиб туради. Социалистик революциянинг ўша дастлабки кунларида оталаримиз ва акаларимиз билан ёнма-ён туриб ёшлар ҳам пролетариатнинг ҳаққоний иши учун курашган эдилар. Илк комсомоллар Қишки саройга ҳужум қилган, оқгвардиячилар ва интервентларни тор-мор келтирган ўша ёшлардан чиниқиб тобланишган. Ўша ёшлар бошлаган шонли анъаналар бугунги кунда ҳам барҳаёт. КПСС XXV съездининг қарорларини амалга оширган 70-йиллар комсомолларининг яхши ишлари ва меҳнат зафарларида шу анъаналарни кўрамиз.

28 март куни Москвадаги СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган «Октлбрь ва ёшлар» номли улкан тематик кўргазмасининг экспонатлари мана шуларнинг ҳаммаси тўғрисида ҳикоя қилади. Кўпдан-кўп ҳужжатлар, фотосуратлар комсомолларнинг бир неча авлоди босиб ўтган катта йўл босқичларини очиқ-ойдин намоён қилади.

Ҳозир ўнинчи беш йилликнинг зарбдор янги қурилишларида уч миллиондан ошиқ йигит-қиз ишлаб, КПСС XXV съезди ишлаб чиққан бунёдкорлик программасини амалга оширмоқда. Бугунги кунда комсомол халқ хўжалигининг 125 энг муҳим объектини оталиққа олган. Мамлакат йигит-қизлари «Самарадорлик ва сифат беш йиллигида ёшлар ташаббус кўрсатиб, ижодий ишласин!» деган шиор остида ишламоқдалар, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигида Ленин комсомолининг КПСС Марказий Комитетига берадиган рапортини имзолаш ҳуқуқи учун мусобақа қилмоқдалар.

(ТАСС).

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Улуғ Октябрь шарафига социалистик мусобақани тобора қизитиб меҳнат қилаётган Бобкент райони чорвадорлари давлатга гўшт етказиб бериш бўйича биринчи квартал планини муддатидан илгари адо этдилар. Давлатга пландаги 122 тонна ўрнига 124 тоннадан ошиқроқ гўшт топширилди.

Районнинг бу зафарига Ленин номли колхоз чорвадорлари катта ҳисса қўшишди. Улар шу кунга қадар ярим йиллик планни ошириб бажаришди. Гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 400 килограммни ташкил этди. Шунингдек Охунбобоев номли, «Зарафшон» ва Энгельс номли колхозлар ҳам давлатга гўшт топшириш квартал планларини 150-155 процент бажардилар.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЙИЛЛИК ПЛАН ТАЙЁР

Тошлоқ районидаги «Ленинград» колхозининг паррандабоқарлари қабул пунктларига 52 минг ўрнига 54 минг донадан зиёд тухум топшириб, 1977 йил планини ортиғи билан бажаришди. Шаҳрибону Томирова, Аҳмаджон Муҳамедов, Неъматжон Халилов сингари илғор паррандабоқарлар бунга баракали ҳисса қўшдилар.

С. ҚОДИРОВ,
Фарғона области.

Эгам РАҲИМ

Таниқли ёзувчи, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси аъзоси, Хоразм область газетаси «Хоразм ҳақиқати» редактори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Эгам Раҳимов (Эгам Раҳим) узоқ давом этган касалликдан сўнг 59 ёшида вафот этди.

Эгам Раҳим 1918 йилнинг 7 сентябрида Хоразм область Урганч районидаги Қоровул қишлоғида туғилди. Меҳнат фаолиятини ўқитувчиликдан бошлади, ўрта мактабда илмий бўлим мудири бўлди. 1943 йилдан бошлаб у журналистлик иши билан шуғулланди, область газетаси «Хоразм ҳақиқати»да адабий ходим, бўлим мудири, масъул секретарь бўлди ва 1952 йилдан буён шу газетада муттасил редактор бўлиб келди.

Эгам Раҳимнинг адабий фаолияти қирқинчи йилларда бошланди. 1949 йилда у Қорақум саҳросида темирйўл қурилишига бағишланган «Бахт йўли» номли достонини яратди. Бу достон унинг 1949 ва 1951 йилларда чоп этилган шеърий китобларининг номларини ҳам белгилади.

Шундан кейин унинг «Хоразм қўшиқлари», «Биринчи қадамлар», «Нур дарёси», «Қалбим қиссаси», «Қалб овози» шеърий тўпламлари босилиб чиқди. Хоразм комсомолларининг 20-йилларда Совет ҳокимияти учун олиб борган кураши ҳақида ҳикоя қилувчи «Маърифат қурбонлари» достони ёзувчига катта шуҳрат келтирди. Ёзувчининг истеъдоди В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб яратилган «Ленин Хоразмда» достонида айниқса тўла намоён бўлди.

Область газетаси «Хоразм ҳақиқати»нинг редактори бўлиб ишлаган Эгам Раҳим қобилиятли журналист эканлигини кўрсатди. У раҳбарлик қилган газета область экономикаси ва маданияти тараққиёти, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш йўлида, уларни фидокорона меҳнатга сафарбар этишда жуда кўп ишлар қилди.

Эгам Раҳим ижтимоий ҳаётда актив қатнашди, Хоразм область партия комитетининг аъзоси, меҳнаткашлар депутатлари область Советининг депутати бўлди. У Меҳнат Қизил Байроқ ва Ҳурмат Белгиси орденлари ҳамда медаллар билан мукофотланди.

Оташин коммунист, истеъдодли шоир, журналист, меҳрибон ва сезгир ўртоғимиз Эгам Раҳимнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

О. У. Салимов, Р. Ҳ. Абдуллаева, М. Х. Худойберганов, Р. Эшчонов, И. Т. Сорокин, М. И. Искандаров, А. О. Тўраев, Г. А. Ёқубова, З. И. Есенбоев, К. Н. Яшин, Р. Бобожон, Зулфия, М. Қориев, Н. Ф. Тимофеев, И. Сулаймонов, Ш. Ниёзов, А. Ислямов, Н. Нарзуллаев, Б. С. Пармузин, Н. Сафаров, Уйғун, И. Юсупов.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ФАКТЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

Жаҳон матбуоти, турли мамлакатларнинг таниқли арбоблари СССР касаба союзларининг XVI съезди якунларини чиқара туриб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу анжуманда сўзлаган нутқини съезднинг энг муҳим воқеаси бўлди, деб ҳисобламоқдалар.

ПРАГА. Чехословакияда чиқадиган «Правда» газетаси бундай деб ёзади: ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи ишонарли исбот-далиллари билан, ўнинчи беш йиллик вазифаларини бажаришнинг туб масалаларини ва ҳозирги дунёдаги ғоят муҳим ташқи сиёсий проблемаларни биринчи ўринга қўйиб, съезд делегатларида ва меҳмонларида ғоят зўр таассурот қолдирди. СССР меҳнаткашларининг энг оммавий ташкилоти бўлган касаба союзлари ана шу масалаларнинг ҳаммасини ҳал қилишдан ғоят манфаатдордир. Касаба союзлари, Л. И. Брежнев айтганидек, ижтимоий тараққиётнинг тобора муҳим омилига айланиб бораётган қудратли халқаро ишчилар ҳаракатининг ажралмас таркибий қисмидир.

ВАРШАВА. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг СССР касаба союзлари съездида сўзлаган нутқи, деб таъкидлайди «Глос праци» газетаси, совет халқининг ҳаётида касаба союзларининг ғоят катта роль ўйнаётганлигини шубҳасиз эътироф этишдир. Советлар мамлакатининг ишчилар синфи партия улар олдига қўйган вазифаларни баланд руҳ билан амалга оширмоқда, бутун халқ бахт-саодати йўлида коммунистчасига меҳнат қилмоқда, ер юзида тинчлик ва хавфсизлик учун фидокорона кураш олиб бормоқда. Совет Иттифоқида халқ ҳокимиятининг ривожланиш ва такомиллашиб бориш жараёни рўй бермоқда. Бу ҳокимиятда ишчилар аслида барча энг муҳим масалаларни ҳал қилмоқдалар.

ЛОНДОН. Британия тред-юнионлари конгресси бош кенгашининг аъзоси, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик учун курашувчи Англия комитети раисининг ўринбосари Аллен Саппер совет мухбирлари билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Л. И. Брежневнинг нутқи Англияда зўр таассурот қолдирди. Совет Иттифоқининг қуролланиш пойгасини тўхтатишга, давлатларнинг ракета-ядро арсеналини қисқартиришга, бу соҳада Америка Қўшма Штатлари билан ҳамкорликни давом эттиришга интилаётганлиги тўғрисида Леонид Ильич айтган гаплар мамлакатимизда алоҳида мамнуният билан кутиб олинди.

Биз давлатларнинг суверен ҳуқуқларига риоя қилиш зарурлиги ҳақидаги фикрга ҳам қўшиламиз. Бир мамлакатнинг бошқа бир мамлакат ички ишларига аралашувига асло йўл қўйиб бўлмайди. Бундай ҳаракатлар «совуқ уруш» ҳолатини яна тиклашга олиб келиши мумкин. Қўшнингга тош отиб, яна унинг сен билан дўстона муносабатларни сақлаб қолишига умид боғлаб бўлмайди. Бир мамлакат иккинчи бир мамлакатнинг ишларига аралаша бошлаганида худди шундай ҳол рўй беради.

Л. И. Брежневнинг Белград учрашувининг асосий мазмуни Европада тинчлик ва хавфсизлик тўғрисидаги ғамхўрликдан иборат бўлиб қолиши ҳамда ҳозиргача қилинган ишларни шунчаки жамлаш билангина чекланмасдан, бундан буёнги ҳамкорлик масалалари хусусидаги конкрет тавсиялар ва таклифлар тўғрисида шартлашиб олиш ҳам лозимлиги ҳақидаги сўзларига ҳам эътибор беришни истар эдим.

(ТАСС).

ИККАЛА ДАВЛАТ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

НЬЮ-ЙОРК, 28 март. (ТАСС). Американинг таниқли бизнесмени Д. Кендалл Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги иқтисодий ва савдо ҳамкорлигини ҳар томонлама ривожлантириш кераклигини айтди. У халқаро савдо-сотиқ масалаларига бағишланган ҳар йилги конференцияда Кливлендда қилган докладида иқтисодий муносабатларни ривожлантириш халқаро ҳамкорликни кенгайтиришга, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга жуда самарали таъсир қилган бўлур эди, деб таъкидлади.

Совет — Америка савдоси йўлига қўйилган камситувчи чеклашларнинг сақланиб қолиши аввало Қўшма Штатларнинг манфаатларига хилофдир, деди Д. Кендалл.

Д. Кендалл Совет — Америка савдосини ривожлантиришга тўсқинлик қилаётган ҳамма сунъий чеклашларни бекор қилишга чақирди. Шу муносабат билан у Америка конгрессининг ҳаракатини танқид қилди, чунки шу ҳаракат натижасида Совет — Америка савдо битими ҳақиқатда бекор бўлиб қолди. 1972 йилги савдо битимини сақлаб қолиш, унга янги ҳаёт бахш этиш АҚШ ва СССР манфаатларига мос келади.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ БУХАРЕСТ

Олт дарёсидаги Риурень гидроэлектростанциясининг иккинчи агрегати муддатидан илгари саноатга ток берди. Бу — дарёдаги тўртинчи ГЭСдир. Олт энергетика ресурсларини ўзлаштириш — шу беш йилликнинг энг муҳим вазифасидир. Бу ерда жами 1 миллион 200 минг киловатт қувватли 29 станция қурилиши керак. Улар халқ хўжалигига ҳар йили уч миллиард киловатт-соат электр энергия беради.

Олтдаги гидротехника иншоотлари қақраб ётган 820 минг гектар ерларни суғориш, дарёни кемалар қатнайдиган муҳим йўлга айлантириш, яқин районлардаги яшовчи аҳолини ва саноат корхоналарини сув билан таъминлашни яхшилаш имконини беради.

◆ ПАРИЖ

Франция умуммеҳнат конференциясининг бош секретари Ж. Сеги Парижда ўтказилган матбуот конференциясида бундай деди: «социал проблемалар муниципал сайлов натижаларига ҳал қилувчи таъсир ўтказганлигини ҳеч ким инкор этолмайди». Сайлов, деб таъкидлади у, француз халқининг кўпчилиги ўтган йили куз фаслида ҳукумат томонидан эълон қилинган «қаттиқ тежамкорлик» сиёсатини рад этмоқда. Ҳукуматнинг тадбирлари нарх-наво ва инфляциянинг ўсишини қисқартиришга олиб келмади. Айни вақтда бу тадбирлар меҳнаткашларнинг харид қувватини пасайтириб юборди, ишсизликнинг анча авж олишига сабаб бўлди, социал тенгсизликни кучайтирди, миллий экономика ва молия ишларида қўшимча қийинчиликларни вужудга келтирди. Ҳукуматнинг бу плани, деди Ж. Сеги, мамлакатнинг миллий манфаатларига хилоф эканлиги аён бўлиб қолди.

Сурхондарё области. Термиз районидаги Жданов номли колхоз чорвадорлари қўзи олиш планини шараф билан бажаришди. Ҳар юз совлиқдан 109 тадан қўзи олинди. Хўжалик азаматлари ҳар юз бош совлиқдан 155 тадан қўзи олиш мажбуриятини олишган. Бу маррани ҳам тез орада уддалашга ҳаракат қилишяпти. Суратда: хўжаликнинг моҳир чўпонларидан Бекмурод Чоршанбаев. У ҳар юз бош совлиқдан 160 тадан қўзи олмоқда.

И. Хўжаев фотоси, (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

ДИЛОЗОРЛИК КЕТМАЙДИ

Газетамизнинг 1977 йил 1 март сонида босилган «Дилозорликми ёки...» сарлавҳали мақолада «Тошкент — Андижон» 258-пассажир поезди 4-вагон проводнигининг пассажирлар билан қўпол муомалада бўлиши, ахлоқсизлиги кўрсатилган эди. Қуйида шу мақола юзасидан келган жавоб билан танишасиз.

УРТА ОСИЕ ТЕМИР ЙУЛ БОШҚАРМАСИ: Мақолада санаб ўтилган фактлар текширишда тасдиқланди. Текшириш якунлари коллектив йиғилишида муҳокама қилинди. Пассажирларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари кўрилди. Пассажирларга қўпол муомалада бўлган вагон проводниги Дадахонов ишдан бўшатилди.

МАЗАЛИ ТАОМЛАР ТАЙЁРЛАНСИН

«Гулистон шаҳридаги автостанция яқинида жойлашган «Лаззат» кафесида тайёрланган таомлар маза-матрасиз...».

Газетамизнинг шу йил 22 январида «Мазасиз таомлар кафеси» сарлавҳаси билан босилган мақолага тубандагича жавоб келди.

ГУЛИСТОН ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: Танқидий мақола Гулистон умумий овқатланиш комбинати касаба союз комитети билан биргаликда ўтказилган шаҳар ижроия комитетининг кенгайтирилган советида муҳокама қилинди. Мақола юзасидан тегишли тадбирлар ишлаб чиқилди. Кафедаги камчиликлар йўқотилмоқда. Кафе бош ошпази У. Холматовнинг лавозими пасайтирилди.

ЖИДДИЙ ОГОҲЛАНТИРИЛДИ

«Савлат тўкиб...» сарлавҳали мақолада («Совет Ўзбекистони»нинг шу йил 26 январь сони) Қўшкўпир районининг айрим колхозларида чорва моллари парвариши кўнгилдагидек эмаслиги танқид қилинган эди. Қуйида юқоридаги мақолага йўлланган жавоб билан танишасиз.

ҚУШКУПИР РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ: Мақоладаги фактлар текширишда тўла тасдиқланди. Текшириш натижалари район партия комитетининг кенгайтирилган бюро мажлисида кўриб чиқилди. Бюрога масалани атрофлича муҳокама қилишга колхоз ва совхозлар раҳбарлари, бош мутахассислари, ферма мудирлари, райижроком қишлоқ хўжалик бошқармаси масъул ходимлари таклиф қилинди. Сўзга чиққан ўртоқлар йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни йўқотиш юзасидан конкрет таклифларни ўртага ташладилар. Чорва қишловини ўтказишга бефарқ қараган Чапаев номли колхоз правлениеси раиси О. Матниёзов ва Жданов номли колхоз ферма мудири Н. Пирёзовлар жиддий огоҳлантирилди.

Халқаро мавзуда

ҲИНДИСТОН: САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ

Шундай қилиб, яқин вақтларгача оппозицияда турган тўққиз партия блоки — парламентдаги Жаната парти фракциясининг раҳбари М. Десаи Ҳиндистоннинг янги бош министри бўлди. У 16—20 март кунлари парламентнинг халқ палатасига ўтказилган сайловда ғолиб келди ва ҳукмрон партия сифатида Ҳиндистон Миллий конгресси партияси ўрнини эгаллади. Энди Жаната парти ва у билан бирга ишлаб сайловда қатнашган Демократия учун кураш конгресси партияси палатадаги 542 ўриндан 298 тасига эга бўлди.

Ҳукумат бошлиғи лавозимидан истеъфога чиққан Индира Ганди халқ хоҳишини ҳеч бир шартсиз қабул қиламан ва эндиликда оппозиция ўрнига ўтган ўз бошчилигимдаги партия билан бирга миллат олдида турган вазифаларни ҳал этиш учун конструктив ёрдам беришга тайёрман, деди.

Сайловда Ҳиндистон Миллий конгресси партиясининг катта мағлубиятга учраганлиги кўпгина кузатувчилар учун кутилмаган ҳол бўлди. Аммо Ҳиндистоннинг сиёсий ва социал иқтисодий тараққиётида кейинги вақтлардаги тенденциялар мамлакат ҳаётида бундай бурилиш юз беришининг сабаблари бор деган хулосага келтиради.

ҲМК бундан аввалги сайловда «қашшоқликни тугатайлик!» деган шиор билан қатнашиб ғалабага эришганлиги маълум. Шундан сўнг И. Ганди ҳукумати халқ оммасининг турмуш шароитини яхшилаш мақсадида бир қанча социал-иқтисодий программаларини, шу жумладан «20 моддадан иборат программани» ишлаб чиқди. Бироқ бу программа мулкдор синфларнинг қаршилигига дуч келди. Кўпгина энг муҳим тадбирлар тўла бажарилмади, ёхуд умуман бажарилмай қолди. Камбағаллар билан бойлар ўртасидаги тафовут камаймади. Катта-катта монополиялар ҳукуматдан бир қанча имтиёзлар олди.

Ҳинд деҳқонлари катта умид тутган ер ислоҳоти штатлар маъмуриятининг сусткашлиги, баъзан эса, саботаж қилганлиги сабабидан тўла-тўкис бажарилмай қолди. Оилани режалаш, бошқача қилиб айтганда туғилишни чеклаш программасини амалга ошириш деҳқонларнинг қаттиқ норозилигини келтириб чиқарди.

И. Ганди ҳукумати сайлов олдидан берган ваъдалари ва программаларини бажариш борасида ҳеч нарса қилмади дейиш хато бўлур эди. Аммо, ҲМКга қарши турган партиялар ва гуруҳлар йўл қўйилган хато ва суиистеъмоллардан кенг фойдаландилар.

Бутун мамлакат миқёсида демократик ва миллий ватанпарвар кучлар билан биргалашиб ҳаракат қилишдан воз кечиш ҲМК учун яна бир салбий иш бўлди. Аммо шу сайловда бир ёқадан бош чиқариб қатнашган Жаната парти блоки демократик кучлар ўртасида бирлик йўқлигидан фойдаланиб қолди.

Сайловчиларнинг фикри мутлақо равшан. Ҳиндистон халқ оммаси ўзининг муҳим ҳаётий проблемалари ҳеч кечиктирилмай ҳал этилишини кутади. Сайлов кампанияси чоғида ваъда устига ваъдалар бераверган ҳозирги ҳукмрон кўпчилик партия халқнинг кутган умидларини қай йўсинда амалга оширишини келажак кўрсатади.

А. БИРЮКОВ,
(ТАСС).

ШИРИН-ШАКАР ҚОВУНЛАР ЯНАДА КЎПАЙСИН

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг ковун етиштиришни янада кўпайтириш, сифатини яхшилаш юзасидан ўтказадиган конкурс-кўргазмаси шартларини республика Қишлоқ хўжалик министри А. Уркинбоев шарҳлайди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг коллегияси республикамиз полизчиларининг юбилей йили конкурс-кўргазмаси шартларини қараб чиқиб маъқуллади. Коллегия конкурс-кўргазмада қуйидаги шартлар ҳисобга олинишини зарурлигини таъкидлади:

— хўжаликлар, бўлимлар, бригадалар ва звеноларнинг ковун полиз майдонлари;

— дегустация натижасига қараб ковунларнинг сифатига берилган баҳо;

— ковунчилик соҳасида ишлаб чиқариш ва фан ютуқлари асосида тўпланган натижалар, илмий асосланган тадбирларнинг ҳаётга татбиқ этилиши ва иқтисодий самаралари;

Конкурс-кўргазмада қатнашинг

— ковунларнинг мавжуд анъанавий ва янги навларидан сараланган уруғлар тайёрлаш;

— экинларни парваришлаш, ҳосилни йиғиштириб олиш, сақлаш ва қайта ишлашда фан ютуқлари, илғор тажрибаларни илмий ва оммавий тарзда пропаганда қилиш характери ва кўлами.

Конкурс-кўргазма қатнашчилари қуйидаги миқдорда ковун полиз майдонларига эга бўлишлари керак:

— колхозлар ва совхозлар камида 75 гектар,

— бўлимлар — 40 гектар,

— бригадалар — 25 гектар,

— звенолар — 10 гектар.

Коллегия конкурс-кўргазма қатнашчиларининг эътиборини ҳосилдорликни оширишга қаратиш зарурлигини таъкидлади. Ҳар қачонгидан кўп, сорти юқори, ширин, узоқ муҳлат сақланадиган ковунлар етиштириш, бошқа республикалардаги қон-қардош биродарларимизга ҳам юбориш полизчиларимизнинг шарафли бурчидир.

Конкурс-кўргазма қатнашчилари ҳар гектар майдондан қуйидаги миқдорда ҳосил олинишига эришишлари шарт:

— хўжаликларга қарашли ҳамма майдонларнинг ҳар гектаридан 270 центнердан,

— бўлимларда 300 центнердан,

— бригадаларда 320 центнердан,

— звеноларда 330 центнердан.

Шуни уқтириб ўтиш кераки, асосий кўрсаткич сифатида ковунларнинг ширинлик даражаси алоҳида ҳисобга олинади.

— Конкурс-кўргазмада ғолиб чиққан хўжаликларнинг раҳбарлари, бўлимларнинг бошқарувчилари, бригада ва звено бошлиқлари, шунингдек, айрим кишиларга ҳам катта мукофотлар берилади. Шу мақсадда улар учун машина, телевизорлар ҳамда Ўзбекистон ССР халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг илғорларни рағбатлантириш учун пул мукофотлари ва дипломларини ажратиш лозим топилди.

Бригада, звеноларнинг бошлиқлари, бўлимларнинг бошқарувчилари, агрономлари, район ва область қишлоқ хўжалик органлари, илмий муассасаларнинг ходимлари фахрий унвонларга, фахрий ёрлиқлар билан тақдирланишга тавсия этиладилар.

Илмий муассасалар ва илмий ходимлар илмий ишларининг самаралари жорий этган навлари, фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш кўлами, фан муваффақиятлари, илғор тажрибаларни пропаганда қилишдаги хизматларига қараб мукофотланадилар.

Кўргазма-конкурс 1977 йил сентябрь ойида Ўзбекистон ССР халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасида «ширинак» ўтказиш йўли билан тантанали равишда якунланади.

Конкурс-кўргазма Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланади.

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

Ижодий ходимлар йиғилиши

САМАРҚАНД («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда область ижодий ходимларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда КПСС Марказий Комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш тўғрисида»ги қарори ва область ижодий ташкилотларининг вазифалари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда область партия комитетининг секретари Т. Абдушукуровнинг доклади тингланди.

Докладчи ва музокарада қатнашган ўртоқлар партия ҳужжатининг улкан моҳиятини, уни амалга ошириш ва ёш бадиий зиёлилар ижоди ҳақида гапирдилар. Йиғилишда кўрилган масала юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Л. ЭРГАШЕВ.

Қурилиш қизғин

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози марказига жойлашган Бўжай қишлоғи кундан-кунга кўркамлашиб, чирой очмоқда. Унда клуб, ҳаммом, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари ишлаб турибди.

Яқинда қишлоқ аҳли Риштон райони матлубот жамияти қурувчилари томонидан катта совға олдилар. Қурувчилар йилига 500 минг сўмлик савдо қиладиган «Орзу» номли универмагни аҳоли хизматига топширдилар.

Абдусаттор Абдужабборов бошлиқ бу ташаббускор бригада қурувчиларининг юбилей йилидаги режалари янада катта. Бу аҳил коллектив 100 ўринли чойхона ва 50 ўринли меҳмонхонани муддатидан илгари қуриб битказиш ва уни Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйига тўёна қилиш завқи билан меҳнат қилмоқдалар.

Р. СУЛТОНОВ.

«Бахт уйи» чорлайди

Шофиркон район Чандир қишлоқ Совети ҳузурида ташкил этилган «Бахт уйи» қишлоқ меҳнаткашларининг маданият масканига айланиб қолди. «Ўзбекистон», Карл Маркс номли колхозлар ва бу аҳил коллектив аъзолари ҳаётида рўй бераётган қувончли воқеаларни мана шу кошонада нишонлаш одат бўлиб бормоқда.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйи шарафига бағишланган янгича анъаналар ва маросимларни нишонлаш борасида шу йилнинг ўтган ойлари ичида бу ерда 14 та бахт тўйи, 6 марта қарияларни пенсияга кузатиш маросими тантанали нишонланди. Айниқса, «Қаҳрамон она» деган шуҳратли номга сазовор бўлган оналарга қаҳрамонлик нишонини топшириш маросими колхозчиларда катта таассурот қолдирди.

Н. ЗАРИПОВ, Ғ. ИСМОИЛОВ.

Массив чирой очмоқда

Пойтахтимизнинг «Бирлик» массивидаги Тақачи бекатида «Главташкентстрой»нинг қўли гул қурувчилари бир хилдаги 80 та икки қаватли коттежлар комплексини қуриб битказди ва фойдаланишга топширди.

Янги уйларга кўчиб келганлар уй атрофига, ариқ бўйларига, майдончаларга ҳашар йўли билан 2 мингта манзарали дарахт ва ҳар хил гул кўчатлари ўтқаздилар.

Шу кунларда массивда яна бир янги кинотеатр биноси қад кўтара бошлади.

Ҳ. СОДИҚОВ.

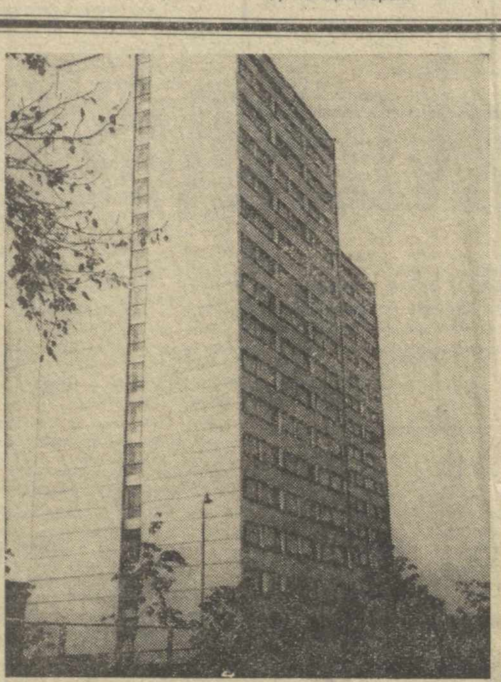

АСАЛ КЎПАЯДИ

Ўзбекистон боғлари бепоён. Асаларилар ҳам ҳаракатга тушиб, ана шу боғларнинг мевали дарахтлари узра пайдо бўлиб қолди. Қанотли заҳматкашлар мевали дарахтлар ва бошқа ўсимликлардан ёш асалариларни боқишга керак бўладиган чанг тўплашга киришдилар. «Узпчелопром» бирлашмасининг ихтисослаштирилган совхозларида асалари оилалари кўкламга соғлом олиб чиқилди. Совхозларнинг асаларичилари бол йиғиш мавсумига тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар.

Ҳозир «Узпчелопром» бирлашмаси қарамоғида 17 минг қути асалариси бўлган бешта совхоз бор. Республикада яна тўққизта совхоз барпо этиш ҳисобига асалари яшиклари бу йил икки баравардан зиёдроқ кўпайди. Қорақалпоғистон АССРда, Андижон, Фарғона ва бошқа областларда асал етиштирадиган катта-катта корхоналар барпо этилди. Асал берадиган ўсимликларга бой бўлган Хоразм воҳасида яна иккита совхоз барпо этиш имконияти туғилди. Амударё соҳилидаги яшнаб турган тўқайзорлар асалари боқишга ажратиб берилди. Даштдаги ранг-баранг ўтлар ҳам, пахтазор ҳам асалари учун бол тўплашга қулай шароит яратади.

Бирлашма бу йил 500 тонна, ўтган йилдагидан икки ярим баравар кўп асал етиштиришни мўлжаллаб турибди. Тошкентда ва Урганчда асал маҳсулотини саноат асосида қайта ишлаш учун цехлар қуриш кўзда тутилади. Асал қадоқлайдиган механизациялаштирилган линияларни монтаж қилиш планлаштирилган.

(ЎзТАГ).

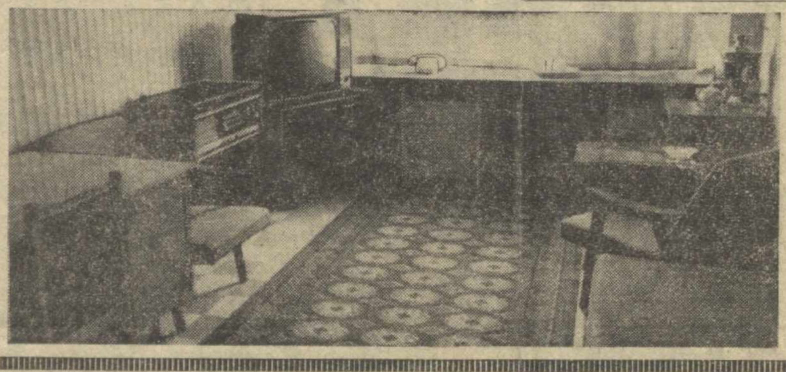

Пойтахтимиз Москвада Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг аспирант ва стажёрлари, тадқиқотчилари учун 300 кишига мўлжалланган 15 қаватли ётоқхона биноси қад кўтарди. Бу ерда шунингдек серқуёш республикамиз олий ўқув юртлари ўқитувчилари, профессорлари учун ҳам меҳмонхона бор. **Суратларда:** меҳмонхона биносининг ташқи ва ички кўриниши.

М. Ҳусанов фотолари.

ИЗЛАНИШ ВА КАШФИЕТЛАР

ҲАММА ЕРДА УЧРАЙДИГАН ИЗОТОПЛАР

СССР Министрлар Советининг давлат ихтиро ва кашфиёт ишлари комитети ядро геохимияси соҳасида қилинган илмий кашфиётга диплом берди. Кашфиёт авторлари — СССР Фанлар академиясининг геология институтидан В. В. Чередниченко ҳамда Қирғизистон ССР Фанлар академияси физика ва математика институтидан П. И. Чарлов табиий уран изотоплари — уран-234 ва уран-238 нинг табиий парчаланиш ҳодисасини топдилар.

Шу химиявий элемент таркибида бўлган катта-катта энергия запасларидан атом электр станциялари ва музёрар кемаларда фойдаланилади. Олимлар шу элемент ҳақида энди кўп гапларни билишади. Аммо унинг хоссалари орасида моҳияти очилмаганлари ҳам бор. Совет олимларининг кашфиёти шуни яна бир карра тасдиқлади.

Радиоактивлик ҳодисаси кашф этилганидан бери уран изотопларини махсус установкалардагина парчалаш мумкин, табиий шароитларда эса бу ҳодиса фақат енгил элементлардагина рўй беради, деб ҳисоблаб келинарди. Илгари анча оғир изотоплар табиатда бўлинмайди деб ҳисобланарди.

Совет олимлари уран табиий кристалларини сувда, туз ва кислота эритмаларида эритганда уран-234 ва уран-238 да шундай жараён бўлиши мумкинлигини аниқладилар. Шу билан бирга уран-234 нинг суюқлик олиш даражаси анчагина зўр бўлиб табиий структураларда уран-238 атомларининг нечоғли баравар тақсимланишига боғлиқ эканлиги аниқланди.

Кашфиёт авторлари ва бир қанча мамлакатлар олимлари олиб борган тадқиқотлар сув билан ер пўстлоғида «саёҳат қилиб юрган» ҳамма уранда енгил изотоп борлигини кўрсатди. Бу нарса илгари бошқа методлар билан ҳал этилмаган баъзи проблемаларни ўрганишга янгича ёндашиш имкониятини берди. Масалан, вақтга қараб муайян қонуният бўйича парчаланувчи уран изотопларидан «табиий нишон» сифатида фойдаланиш Орол денгизи, Балхаш кўли, Иссиқ кўлнинг қанча вақтдан бери мавжудлигини аниқлашга имкон берди.

Шу метод ёрдами билан олинадиган маълумотларнинг оқмайдиган сув ҳавзалари истиқболларини ва уларнинг сув билан таъминланиш масалаларини чамалашда катта халқ хўжалик аҳамияти бор. Ураннинг енгил изотопи табиий индикатор сифатида ишлаб жаҳон океанидаги баъзи структураларнинг қанча вақтдан бери мавжудлигини аниқлашга имконият беради. Зилзиладан кейинги гидробиологик шароитлар ўзгаришини ҳам шунинг ёрдами билан ўрганса бўлади. (ТАСС).

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

Яқин вақтгача геодезия фанидан ўзбек тилида дарслик яратилмаганлиги студентларнинг мазкур фанни етарли даражада ўзлаштира олмаётганликларига сабаб бўлиб келди. Шунинг учун ҳам «Ўқитувчи» нашриёти томонидан Т. Қўзибоевнинг **«Геодезия»** номли дарслигининг нашр қилинганлиги муҳим аҳамиятга эгадир.

Дарслик олий ўқув юртлари қурилиш мутахассислари учун «Инженерлик геодезияси» программасининг биринчи «Геодезия» қисми асосида ёзилганлигига қарамай, ундан бошқа мутахассислар — геологлар, географлар, тоғ-металлурглари ҳам фойдаланмоқдалар. Студентлар «Геодезия» фанидан имтиҳон топширишларида уларнинг билимлари анча пухта эканлиги аниқланди, «аъло» ва «яхши» баҳо олувчилар сони кўпайди. Дарслик XIX бобдан иборат бўлиб, методик жиҳатдан мос равишда беш бўлимга ажратилган. Биринчи бўлимнинг кириш бобида геодезия фани, унинг аҳамияти, қисқача тарихи, СССРда геодезиянинг ривожланиши баён этилган. Маълумки, ҳар бир фанни ўрганишда студент бу фаннинг қандай аҳамиятга эга эканлигини яхши билган тақдирда уни қизиқиш билан ўргана бошлайди. Т. Қўзибоевнинг китобида бу масалага катта аҳамият берилган. Геодезиянинг мамлакатимиз халқ хўжалиги, фан ва техникаси ҳамда мудофаа қудратини оширишда қандай аҳамиятга эга эканлиги очиб берилган. Геодезиянинг ривожланиш тарихи парагрифига бошқа олимлар билан бир қаторда ўрта аср ўзбек олимлари (Хоразмий, Беруний ва бошқалар)нинг геодезик ишларининг берилиши диққатга сазовор.

Китобнинг биринчи бўлимининг кейинги бобларида геодезияда қабул қилинган координат системалари, Ернинг шакли ва катталиги, ориентирлаш, план олиш ҳамда ўлчаш хатоси ҳақида қисқа маълумотлар берилган.

Дарсликнинг афзалликларидан яна бири шундаки, уни топографик карта ва планнинг мазмуни, топографик карта ва пландан фойдаланиб, территорияни ўрганиш, хилма-хил ўлчаш ишларини бажриш каби масалалар тўлиқ ёритилган.

Дарсликнинг учинчи бўлими жойда ўлчаш ишларига бағишланган бўлиб, жойда бурчак ва масофа ўлчаш, нуқталарнинг баландлигини аниқлаш (нивелирлаш) ҳамда бу ишларни бажаришда ишлатиладиган асбоблар ҳақида тўлиқ маълумотлар бор. «Геодезик таянч шохобчалари» деб аталган тўртинчи бўлимда геодезик таянч шохобчаларини барпо этиш методларига оид маълумотлар бор. Дарсликда «Геодезик таянч шохобчалари»ни топографик план олишдан ажратиб олиб, алоҳида бўлим қилиб берилган. Чунки геодезик таянч шохобчаларидан фақат территориянинг топографик планини олишдагина эмас, балки хилма-хил илмий ва амалий масалаларни ҳал қилишда фойдаланилади.

Китобнинг охирги, бешинчи бўлимида теодолит билан план олиш, тахеометрик план олиш, мензула билан план олиш, жойда стереофотограмметрик план олиш ҳамда аэрофототопографик план олиш баён қилинган. Бу бўлимда бошқа бўлимлар каби план олиш ҳақидаги назарий маълумотлар билан бир қаторда геодезик ишларни бажариш тўғрисида амалий кўрсатмалар берилган. Китобда топографик план олишнинг ҳозирги вақтдаги асосий усуллари, жойда стереофотограмметрик план олиш ва аэрофотографик план олишга катта ўрин ажратилганлиги унинг қимматини оширган.

Автор бу китобни ёзишда рус тилида нашр этилган кўпгина дарслик, ўқув қўлланмалари ҳамда геодезияга оид илмий-техник адабиётлардан фойдаланиш билан бирга, ўзининг кўп йиллик илмий-методик ва педагогик тажрибасига таянган. Дарсликда материалларнинг танланиши, тўлиқлиги, характери, жойланиш тартиби бу фан бўйича амалдаги программага тўлиқ жавоб беради. Материаллар студентлар тушуниб етадиган даражада содда ва тушунарли қилиб ёзилган.

Китоб айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Жумладан, учинчи ва тўртинчи класс нивелирлаш, аналитик шохобчалар, геодезик кесиштириш ва диогналсиз тўртбурчаклар усулларида план олиш шохобчаларини барпо қилиш параграфлари жуда кенг берилган, уларни ихчамлаштириш мақсадга мувофиқдир. Шунингдек, китобда айрим қайтариқлар ҳам бор. Масалан, 21-параграфда берилган маълумот 102-параграфда ҳам такрорланади. Бизнингча, 4-бобдаги маълумотлар 5-бўлим бошида берилса маъқул бўлар эди. (V-23), (V-14), (XII-23) формулаларда) ишоралар нотўғри берилган. Шунингдек, китобда айрим нашриёт хатолари ҳам учрайди. Бу камчиликлар юқори илмий-методик савияда ёзилган китобнинг қимматини камайтирмайди ва у олий ўқув юртлари студентлари учун муҳим ва зарурий қўлланма бўлиб хизмат қилади. Дарсликда геодезия фанининг ҳозирги вақтдаги ютуқлари ўз ифодасини топганлиги, назарий маълумотлар билан бирга геодезик ишларнинг бажарилишидаги амалий кўрсатмалар берилганлигини эътиборга олиб, ундан геодезик ишлар билан шуғулланадиган инженер ва техниклар ҳам фойдаланиши мумкин. Лекин мазкур дарслик тез сотилиб тамом бўлганлиги учун студентлар ва геодезия билан қизиқувчи мутахассислар бу китобни магазинлардан топа олмаяптилар. Маълумки, геодезия фани республикамиздаги деярли барча олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқитилади, ундан ташқари геодезия фани билан кенг омма ҳам қизиқади. Демак, студентлар ва мутахассислар учун Т. Қўзибоевнинг «Геодезия» китоби жуда зарурлиги ва муҳимлигини эътиборга олиб, «Ўқитувчи» нашриёти уни қайта чоп этади, деган умиддамиз.

Н. НИШОНБОЕВ,
Улуғбек номидаги Самарқанд Давлат архитектура-қурилиш институти доценти, техника фанлари кандидати.

Р. ҚАМБАРИДДИНОВ,
Беруний номидаги Тошкент политехника институти доценти, геология-минералогия фанлари кандидати.

Д. НОСИРОВА,
шу институтнинг ассистенти.

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ

Республика Маданият министрлигининг марказий кўргазма залида қардош Қозоғистоннинг юздан ошиқ ёш рассомларининг кўргазмаси очилди.

Кўргазмага қўйилган асарлар ранг-баранг бўлиб, унда 85 тасвирий санъат, 130 график, 40 амалий-декоратив санъати, 20 дан ошиқ скульптура намуналари ўрин олган.

Ўзбекистонлик томошабинларда катта таассурот қолдираётган бу нафосат намуналарининг авторлари орасида Қозоғистонда танилиб қолган ёш ижодкорлар билан бир қаторда бундай кўргазмада биринчи бор қатнашаётган истеъдод соҳиблари ҳам бор.

Тўрт залдан иборат бу санъат намуналари бугунги Қозоғистон, унинг жамоли, табиати, улкан меҳнат жабҳаси ва унинг қаҳрамонлари ҳақида ҳикоя қилади.

Анъанага айланиб қолган бундай нафосат кўриклари республика ижодий союзлари ўртасидаги ижодий муносабатларни мустаҳкамлайди, ўзаро тажриба алмашув, қардошлик, интернационал туйғуларни янада камол топтиради.

ФУТБОЛ

СОВРИНДОРЛИК КУРАШИ

Ўтган якшанба куни мамлакатимизнинг 16 шаҳрида футбол марши янгради. Биринчи ва иккинчи лига командалари мамлакат кубоги — биллур соврин учун курашгани майдонга тушдилар. Совриндорлик бахсида республикамизнинг уч футбол коллективи иштирок этди. Чунончи, «Пахтакор» ва Янгиернинг «Мелиоратор» футболчилари ўз майдонларида куч синашдилар. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси эса, киевлик армиячилар меҳмони бўлиб, кубок учун курашиш имкониятини (0:2) бой берди.

Футбол учрашувларининг энг қизиқарлиси «Пахтакор» билан Благовещенскнинг «Амур» футболчилари ўртасидаги ўйин бўлди. Бу учрашувда тошкентликлар ташаббус кўрсатиб, меҳмонлар дарвозасига жавобсиз олтита тўп киритдилар. Учрашувнинг биринчи қисмида ҳисобни О. Еремеев очди. Танаффусдан кейин яна бешта тўп киритилиб, бунда иккинчи марта дарвозани нишонга олиш билан мухлислар олқишига сазовор бўлган О. Еремеев ҳамда А. Корчёнов, В. Чуркин, Т. Исоқов ва М. Анлар эътибор қозондилар.

Янгиер шаҳрида ўтказилган ўйинда учрашув дуранг ҳисобида тугади. Кубок ўйини қоидасига кўра «Мелиоратор» футболчилари меҳмонлар — Симферополнинг «Таврия» командаси дарвозасига 11 метрлик жарима тўплар тепишни ўрнига қўйиб, совриндорлик курашини давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Шунингдек, «Спартак» (Ивано-Франковск), «Металлург», «Динамо» (Минск), «Терек» «Спартак» (Москва), СКА (Хабаровск), «Факел» (Воронеж), «Искра» (Смоленск), «Гурия» (Ланчхути), «Помир», «Металлист» (Харьков) ҳамда СКА (Ростов —Дон) командалари ҳам совриндорлик курашини давом эттирадиган бўлдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/III да **Улик малина ва етти баҳодир ҳақида эртак** (12.00). 30/III **Золушка** (12.00), 31/III да **Оққуш кўли** (12.00). **Севги ҳақида қисса**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/III да **Антигона**, 30/III да **Инқилоб тонги**, 31/III да **Келинлар қўзғолони** (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/III да **Гулбаҳор қани?** (12.00), 30/III да **Гулбаҳор қани?** (12.00), **Комедия, комедия ёхуд ҳангома** (кечқурун), 31/III да **Йиллар ўтиб** (12.00), **Қонли тўй** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/III да **Ишқ қурбонлари** (12.00, 16.00), 30/III да **Ишқ қурбонлари** (12.00, 16.00).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими — **«ЧАЙКА»** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Доктор Франсуаза Гайан — **«ҚОЗОҒИСТОН»** (12, 14, 16, 18.20, 20.00).

Ютуқ — **«НУКУС»** (тоқ соатларда).

Шунчаки қиз (11, 13, 15, 16.30) — **«ПИОНЕР»**.

Ау-у! — **«ИСКРА»** (19.30).

●

ЎЗБЕК ХОРЕОГРАФИЯ БИЛИМ ЮРТИ
1977-78 ўқув йилига
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КЛАССИК РАҚС БЎЛИМИГА — умумий таълим мактабларининг 3-синфини тугатган 10-11 ёшли қизлар ва ўғил болалар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 7 йилу 10 ой.

ХАЛҚ РАҚС БЎЛИМИГА — умумий таълим мактабларининг 6-синфини битирган, 13—14 ёшли қизлар ва ўғил болалар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 4 йилу 7 ой.

АРИЗАЛАР 1 АПРЕЛДАН 30 МАЙГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ 1 —15 ИЮНЬ КУНЛАРИ СОАТ 10.00 ДАН ИШЛАЙДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Педагогическая кўчаси, 31-уй.

●

В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ
ОЛИЙ МАТЕМАТИКА КАФЕДРАСИНИНГ МУДИРИ ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 15 апрелгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адрес бўйича жўнатилсин: Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

●

ЎРТА ОСИЁ ЎРМОН ХЎЖАЛИГИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходим: ўрмон хўжалиги машиналари ва механизмлари;

кичик илмий ходимлар: химик-токсиколог, агрохимик-тупроқшунос.

Конкурсда фан кандидатлари ёки илмий-тадқиқот ишларига эга бўлган мутахассислар қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — 14 АПРЕЛГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 702017, Тошкент область, Тошкент райони, «Дархон» алоқа бўлими.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси ва Ўзбекистон ССР Нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети коллективлари Хоразм область журналистлар ташкилоти правлениесининг раиси, «Хоразм ҳақиқати» газетасининг редактори

Эгам РАҲИМнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги ва алоқа ходимлари касаба союзининг республика комитети Хоразм область ишлаб чиқариш-техника алоқа бошқармаси бошлиғи К. Раҳимовга отаси

Эгам Раҳимович РАҲИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 Гимнастика. 10.30 — «Қувноқ ноталар». 10.45 — **«Олтин шайба» клубининг соврини учун.** 11.30 — **«Анқонинг уруғи».** Телевизион бадиий фильм премьераси. 12.15 — **«Киносаёҳатчилар клуби».** 16.00 — Ҳужжатли фильм. 16.10— «Қудиновкадаги тўрт беҳаловат кун» (спектакль). 17.45 — Москваликлар беш йиллик маршида. 18.15 — Китоб ҳафталиги. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 — Концерт. 19.40 — Инсон ва қонун. 20.10 — **«Севги тўйи»** (кинокомедия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Концерт. 24.00 — **Янгиликлар.**

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — **«Цивиль лақабли кучукчанинг саргузаштлари»** (бадиий фильмнинг 3-5 сериялари). 12.50 — Адабий театр. Ч. Айтматов. **«Биринчи ўқитувчи».** 13.20 — **Майор Бўрон** (бадиий фильм, 2-серия). 18.30 — **Мультфильм.** 18.40 — Қўғирчоқ театр. 19.20 — **«Ёшлик».** 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 «Ўзбекистон чорвадори». 20.20 — Композитор Ф. Назаровнинг авторлик концерти. 21.00 — **«Ахборот».** 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **«Дўстликнинг жон риштлари».** Тожикистон ССР Хўжанд райони ва Ўзбекистон ССР Ўзбекистон райони меҳнаткашларининг социалистик мусобақаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **«Ун тўққизлар комитети»** (бадиий фильм. 1-серия). 20.30 — **Янгиликлар.** 20.45 — **Назарий механика.**

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.30 — «Ёшлик куйлайди». 11.15 — Халқ контроли — ҳаракатда. 12.10 — **«Ўзбекистон ишчиси».** 13.00 — Гузорликларнинг дастлабки меҳнат зафарлари. 13.30 — Чет эл мамлакатлари эстрада артистлари ижро этадилар. 14.00 — Бир миллион юз минг тонна сабзавот учун. 16.10 — **«Октябрь илҳомлари».** 19.00 — **Учинчи беш йиллик йилномаси.** 19.20 — **«Ёшлик»** радиостанциясининг программаси. 20.25 — Қорақалпоқ куйлари. 21.00 — Куйлардан қўшиқларга. 22.00 — **Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.** 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — Вали Ғофуров. **«Хоки пойингман»** (ҳужжатли ҳикоя). 23.15 — «Тинглаб дам оламиз». Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142

Р. 03280. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 72.